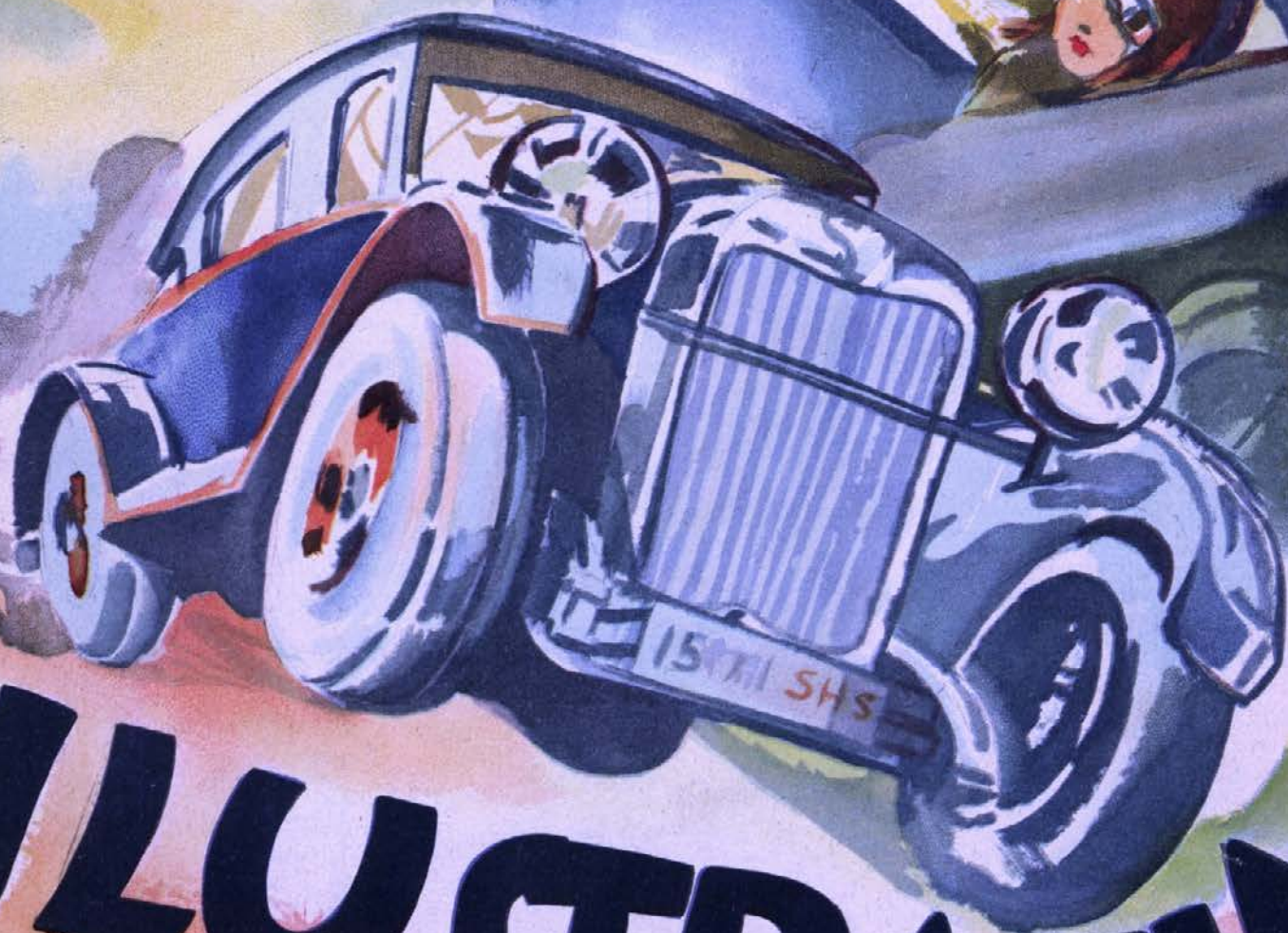

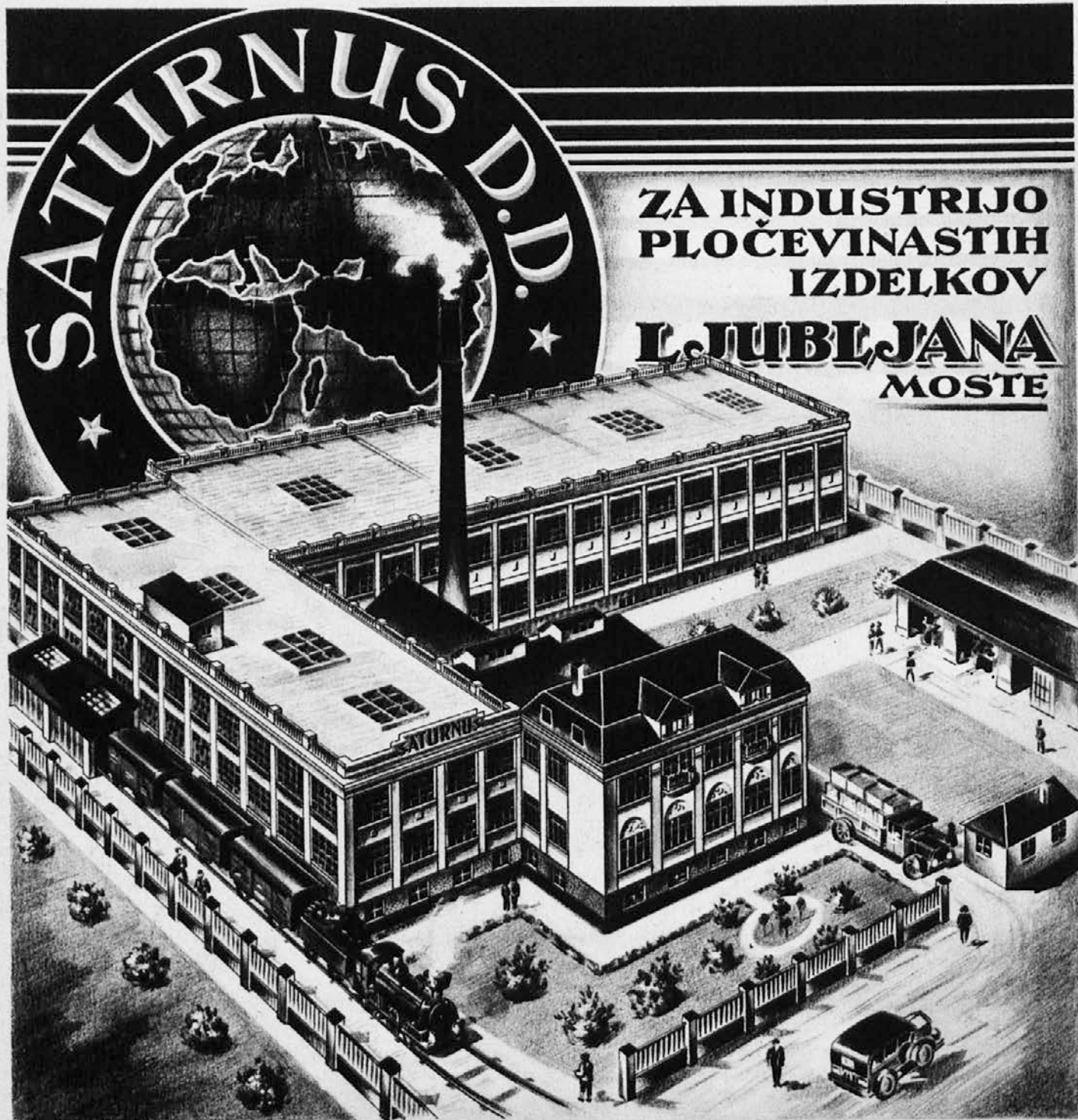
Poština plačana v gotovini

VELESEJNA

ILUSTRACIJA
1.5.

**ZA INDUSTRIJO
PLOČEVINASTIH
IZDELKOV**

**LJUBLJANA
MOSTE**

SATURNUS
A.D.

ZA INDUSTRIJU
IZRADA IZ LIMA

LJUBLJANA

САТУРНУС
А.Д.

ЗА ИНДУСТРИЈУ
ИЗРАДА ИЗ ЛИМА

ЉУБЉАНА

Ilustracija

ŠTEV. 5

1929

LETO I.

NAROČNINA: LETNO 12 ŠTEVILK 100 DINARJEV, POLLETNO 6 ŠTEVILK 55 DIN, POSAMEZNE ŠTEVILKE PO 10 DIN
INOZEMSTVO LETNO 120 DIN - LJUBLJANA, KOPITARJEVA 8/II. - TELEFON 2549 - ČEK. RAČUN POŠT. HRAN. 12.587

Z ljubljanskega velesejma: Slovenske narodne noše

**Prokofjev:
Zaljubljen
v tri oranže**

*Režiser:
Mirko Polič*

*Dirigent:
Niko Štritof*

*Scenske slike:
Ivan Vaupolič*

Ljubljanska opera je peta opera na svetu, ki je uprizorila to moderno delo. V Ljubljani in na gostovanjih v Zagrebu, Beogradu in Splitu je dosegla žnjim velik uspeh.

*Levo: Betetto
v vlogi kralja
Trefa*

*Desno: Iz dru-
gega dejanja.
Nastop Fata
Morgane*

*V sredini:
Glavni sodelu-
joči solisti
Spodaj: Za-
ključna scena
iz zadnjega de-
janja*

Foto „Ilustracija“

Iz I. dejanja: Sir Fergan (Levar), markiza Yorisaka (Šaričeva), markiz Yorisaka (Skrbinšek)

Iz II. dejanja: Danilova, Gabrijelčičeva, Šaričeva. Zadaaj Slavčeva in Juvanova

M. Šaričeva

Mrs. Hookley (Mira Danilova) in Miss Vane (Gabrijelčičeva)

Markiza Yorisaka (Šaričeva) in slikar Felze (Kralj)

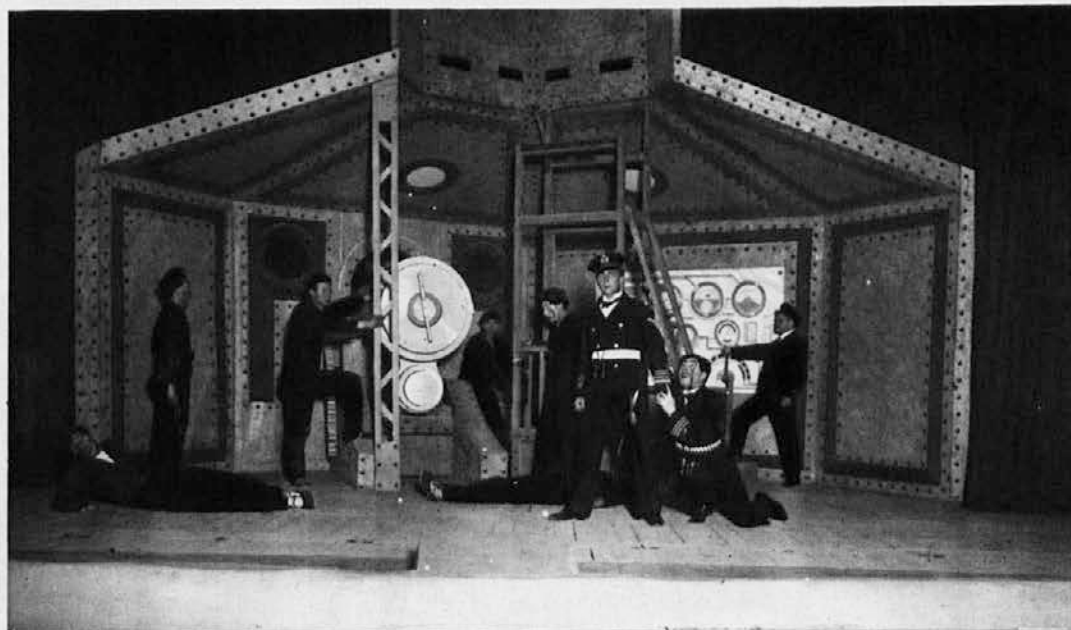
Premiera „Bitke“

po romanu Claudea Farrérea spisal Pierre Frondaie. Režiser Ciril Debevec. Scenska slika III. dejanja: Ivan Vaupotič

Foto „Ilustracija“

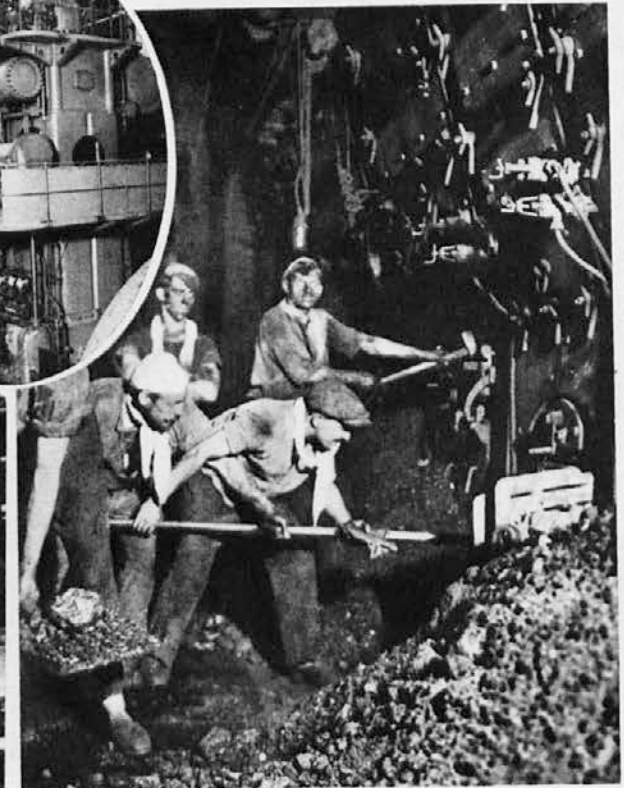
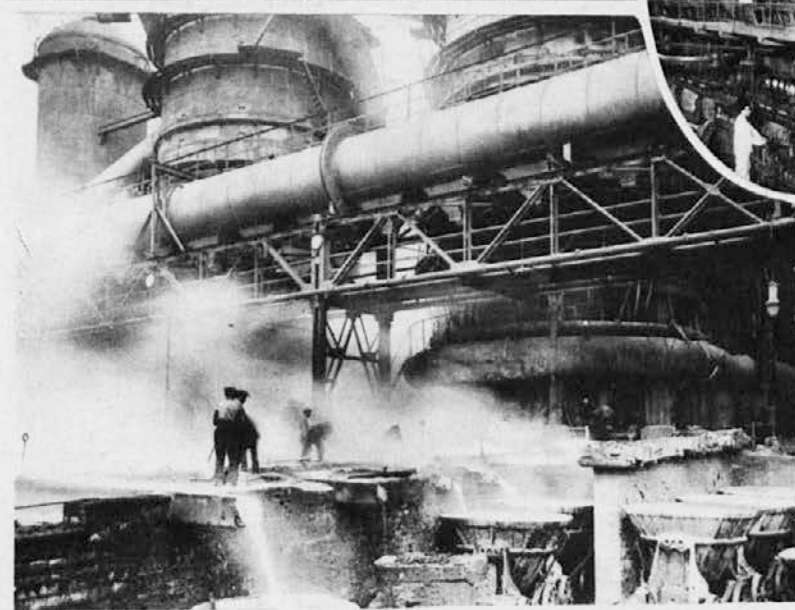
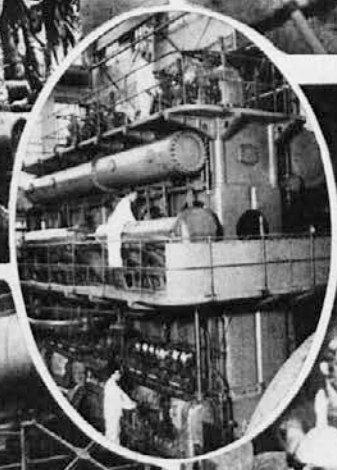
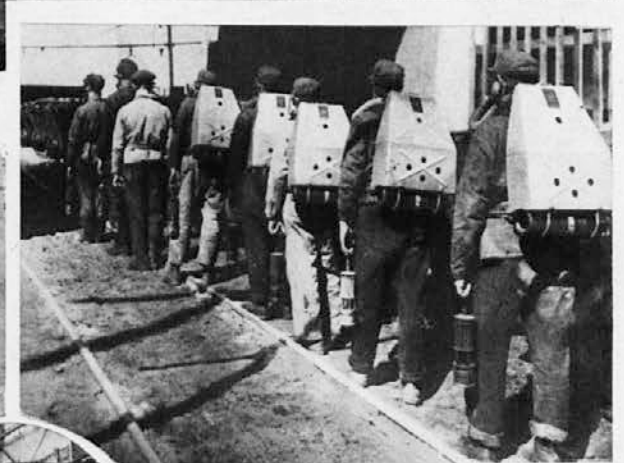
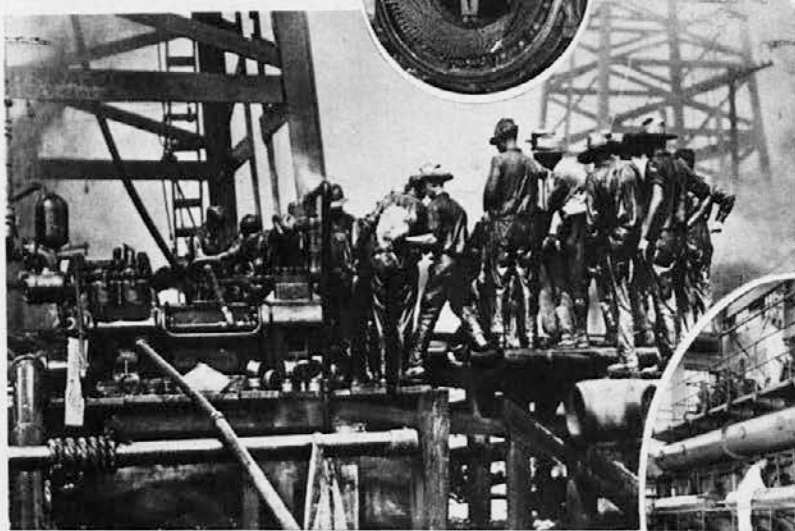
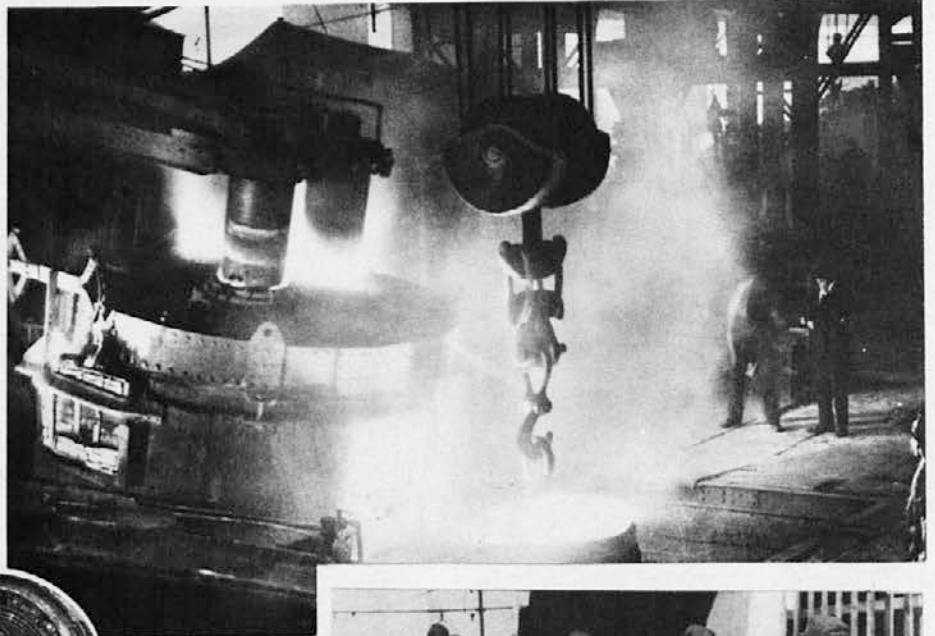

Markiz Yorisaka (M. Skrbinšek)

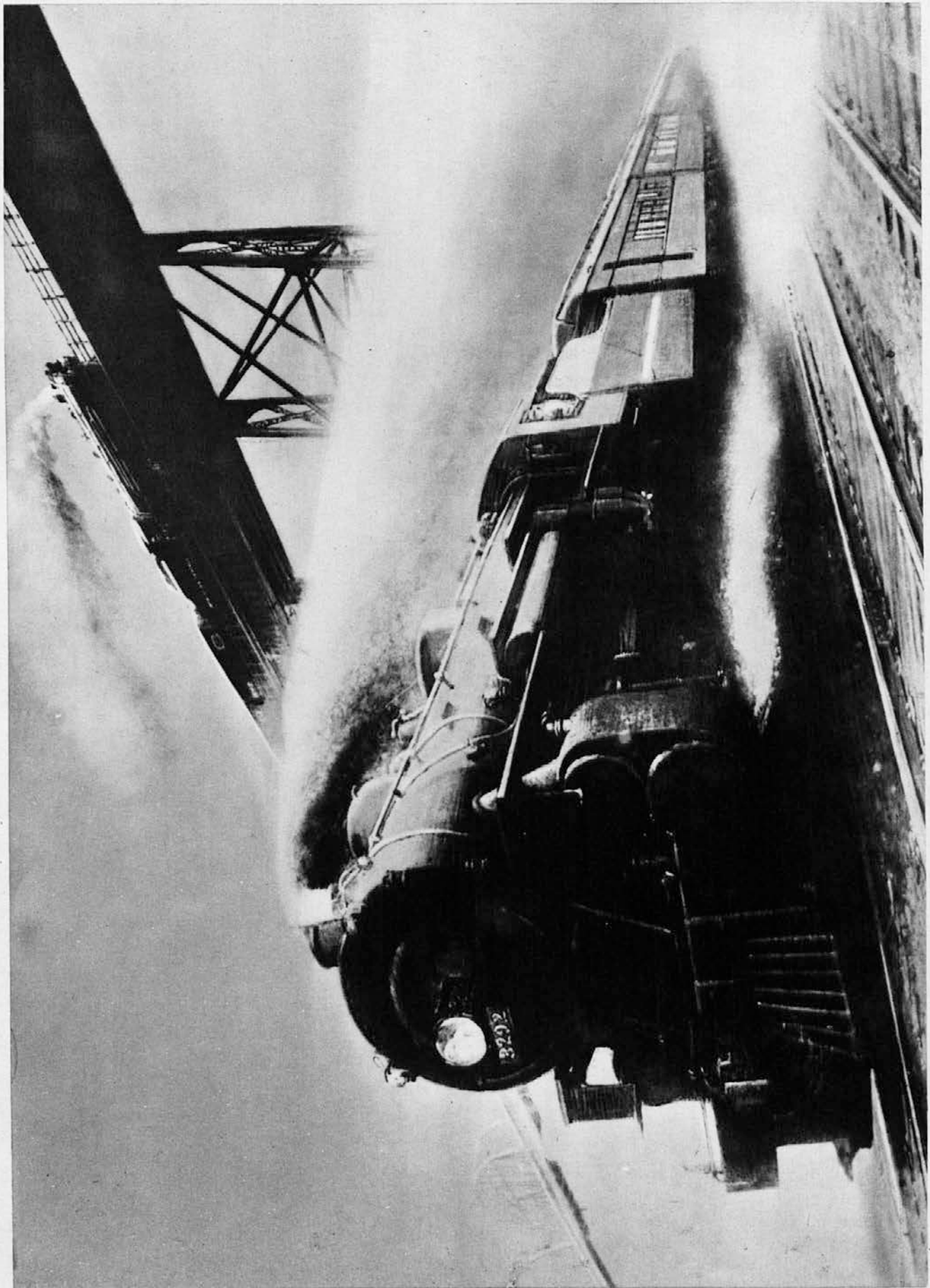
V oklopnem stolpu japonske oklopnice „Nikko“ med bitko. Smrtno ranjeni markiz Yorisaka predaja noveljstvo angleškemu vojaškemu atašeju siru Ferganu

V potu svojega obraza boš jedel kruh . . .

Dih moderne tehnikе

Naša mala

Srnice

Foto Aparnik

Mala Magda *Foto Staut*

Po deteljo za zajčke!

„Pa le pijmo ga zdej...!“

Izvolite vstopiti?

*Miloš, Zdenka, Zlatica, Vikica
hočejo proč* *Foto Ante Uršič, Jug. tisk.*

Naši otroci

Vsem onim mnogim, ki so nam že poslali slike otrok: kar je dobrega, pride na vrsto. Malo potrpljenja! Vsem tistim, ki nam še niso nič poslali: pošljite kmalu, ker bomo v kratkem zaključili konkurenco in razdelili nagrade.

Uredništvo »Ilustracije«
Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II

Slovenec sem, Slovenec sem!

Sapo ji je zaprlo!

Prav mladi mamici

Sladke sanje...

Ita Rina se kratkočasi ...

Ita Rina se dolgočasi ...

Gaudeamus igitur ...

„Samo eno cigareto!“

Foto L. Ravnik

Pozdrav „Ilustraciji!“

Poletje je tu in solnce in sladko zadovoljstvo oddiha. Sli boste, da se odpočijete in da se veselo nasmejete v prijetni družbi. Pozabite na vse, le na „Ilustracijo“ ne! Ne le da jo boste čitali in gledali njene lepe slike — spomnite se tudi nanjo in pošljite ji pozdrav: iz vesele družbe fletno fotografijo, mičen prizor iz kopalne sezone, lepa tura na gorah itd. Tako, kakor jih za primer danes par objavljamo. Radi jih bomo priobčili — zato pošljite, čim največ morete!

S prvega izleta motokluba Jesenice

Foto L. Ravnik

Uredništvo „Ilustracije“ Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6/II.

Spodaj levo: *Vprizoritev Podmladka Rdečega križa v Ljubljani*
Dijaki I. drž. gimn. v Ljubljani so vprizorili Brieuxjevo igro »Rdeči talar«. Slika kaže vse nastopivše igralce

Foto „Ilustracija“

Dva volčjaka. Last g. Lukeža

„Foto Ilustracija“

Slike z ljubljanskega velesejma

*Zgoraj levo: Razstavljeni stroji na prostem
desno: Koncert vojaške muzike*

Krog: Kralj Aleksander na velesejmu

V sredini: Vrtnarski oddelek na velesejmu

*Spodaj: Pogled od vhoda v velesejem proti
češkoslovaškemu paviljonu*

Glave velesejma v karikaturi

Predsednik I. Bonač
(Risal Ivan Čargo)

Ravnatelj dr. M. Dular
(Risal M. Maleš)

Predsednik A. Praprotnik
(Risal Ivan Čargo)

Velesejem

Sejem (pastel, Olaf Globočnik)

Delo (akvarel, Ivan Čargo)

Zastran kozerije o velesejmu

Fr. Ž.

Ilustriral Olat Globočnik

Drugače ne bi bilo zadržka zoper kozerijo.

Tudi moja smrt ni tak zadržek. Sploh — kar se tiče smrti, je smrt jako relativnega značaja. Človek nikakor ne umre na mah in kar ves hkratu, nego lahko traja ta reč leta in leta. Kajti je življenje jako komplicirano in pestro in ga lahko umre sedaj en kos, sedaj drugi in si lahko živ in si hkratu mrtev, kakor ti kaže — to je čisto relativno.

Moja oseba nikakor ne taji, da je v nekaterih ozirih resnično mrtva. Ne taji, da se je zgodilo in je prišlo kakršnokoli odlično lice, se sklicevalo na zasluge moje osebe na polju peresa, na domovino, ki kliče, in na vsikdar odprto srce in je dalo duška želji, da vstopim v ta ali oni odbor ali društvo ali zadrugo ali bratovščino in plačam toliko in toliko — velikodušnosti da niso stavljene nikake meje. Pa mi je bilo neizrečno žal, da radi prerane svoje smrti nisem mogel.

In sem žal takisto mrtev in je brezuspešna pot onih, ki bi sklicujoč se na zasluge moje osebe na polju peresa, na domovino, ki kliče, in na vsikdar odprto srce radi prodali moji osebi domorodne slike ali karte za tombolo ali odkupne znake ali sprejeli prispevke za plemenite in poučne zabave in foxtrote in koriandoli: žalibog sem mrtev, mrličem se take stvari ne spodobijo!

Ni to nikaka šala: tudi drevo ne umre kar na mah, nego se mu najprej posuši kaka veja. Ostalo drevo pa lahko živi še leta in leta in miga in cvete in rodi kakorkoli in karkoli.

Enako tudi moja oseba: spričo reči in razmer sicer moja oseba res ni več živa v vsem obsegu, nego je moji osebi umrla tako rekoč veja, na kateri so bujno poganjala društva in odbori in subskripcije in tombole, in mi je jako žal, da je ta veja mrtva, toda je mrtva in je zakon narave takšen in ne morem pomagati.

V tem zmislu in samo v tem zmislu je pravilno razumeti mojo smrt.

Druge veje moje osebnosti pa še žive in migajo in migajo še jako živahno in mi zlasti miga moje pero še v polnem razmahu, in ni v tem pogledu, kakor rečeno, prav nikakega zadržka.

Pa mi je vrlo žal velesejma, da ne ve, da moje pero še miga, pa vendar ne stori, kar se spodobi...

Niti ne bi tičal zadržek zoper kozerijo v kozeriji. Moje pero je že pisalo o kozah in kozicah, pa je kos kozerijam tudi nič koliko.

Nego je zadržek drugod. Zadržek je v velesejmu. Velesejem je oni, ki dosledno prezira moje pero in ga ni povabil še nobeno leto ne na svojo otvoritev, kam-li na svečano zakusko. Zato moje pero jako žalibog nič ne ve o velesejmu, skoraj nič. Ne vem, ali bo to zadosti za kozerijo?

Ni krivda na moji strani. Imam tri rodne sinove in vsi trije so skavti. In uživajo prost vstop na velesejem. Moje pero ga ne uživa. In kadar opravljajo službo, so deležni hrenovke in kruha. Moje pero ni deležno ne hrenovke ne kruha. Kaj rada bi mi na tem mestu izpod peresa potekla bridka beseda: »Brez komentarja!« Toda nisem tak in mi ne bo.

Bilo je lani. Pripovedovali so fantje, da jim je poleg hrenovke in kruha izročena na velesejmu tudi služba, da pazijo, da prihaja občinstvo pri vhodih, prirejenih za vhod, ne pa preko plota.

Vprašal sem, koliko da stane vstop preko plota.

Odgovorili so, da vstopajo čez plot oni posetniki, ki ne plačajo nič. Ni se mi zdelo prav, da je odlični gospodi, ki uživa brezplačni vstop, ta vstop odkazan čez plot.

Moje pero je duševni delavec in se živo zanima za kulturo in napredek, ako nista združena z gmotnimi razmerami. Pa se je kajpak zanimalo tudi za velesejem in je mislilo, da morebiti ni prejelo vabila in proste vstopnice le radi neljube pomote. Neljube pomote se vsikdar zgode in povsod in so jako priljubljene in se potem prosi v novinah, naj se blagohotno oprostite.

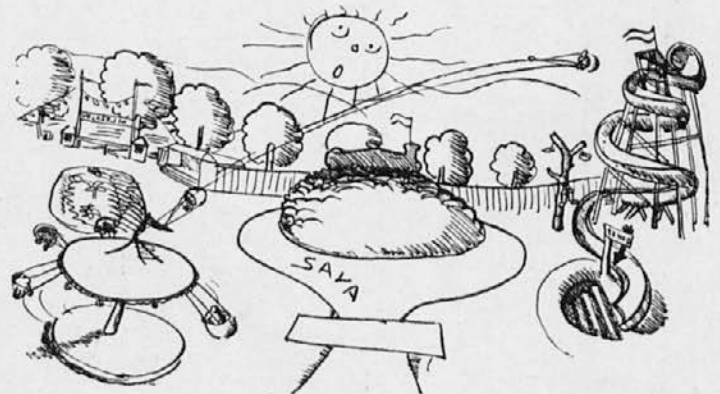
Maščevalnosti ne pozna moje pero — blagohotno je oprostilo neljubo pomoto in šlo na velesejem. Kakor rečeno, je to bilo lani in ni moje pero ničesar opustilo, da na lastne oči poseti velesejem. Ubralo je ono pot, ki so povedali rodni mi skavti, da je namenjena za vstop brez vstopnice. Ta pot ni, da bi jo hvalil: ne služi lagodnosti občinstva in si je moje pero strgalo hlače — hvala Bogu, le slabši par, boljši par je bil po srečnem naključju pri krojaču, da ga vzd zakrpa.

Pa je komaj bilo moje pero preko plota, že so zarjuli in priskočili iz zasede trije skavti in so bili moji trije in so se neizrečno radovali.

Policije ni bilo nič treba, zato je bila koj na licu mesta. Vprašala je, kje da imam vstopnico.

Dejal sem, da je zagrešil velesejem neljubo pomoto, in da je žal nisem prejel, da pa pomoto blagohotno oproščam in ne želim, da se zaradi nje tudi le las skrivi velesejmu.

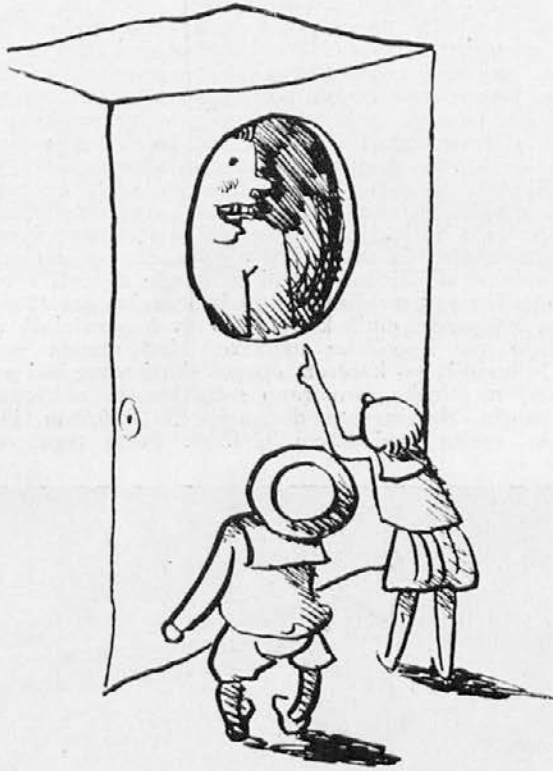
Polica j je zavpil, da policija nikdar nikoder ne priznava nikakih pomot in da bi si bil moral vstopnico kupiti in jo plačati in da mi bo že pokazal.

Pa sem zavpil še jaz, ali da ne ve, da sem mrtev, kar se tiče plačevanja — naj mrličem ne skruni večnega miru!

Stvar je postajala resna in ne vem, kako bi bilo z velesejmom in policijo in meno j, pa je rešil situacijo moj najstarejši, ki ima silen jezik. Dejal je, da sem skavt, kajti da sem oče njih treh, ki so skavti; zakon narave pa da je ta, da je oče volkov vedno volk in oče želve vedno

želva in oče fižolu vedno fižol in da bi bilo zoper zakone, da oče skavtov ne bi bil skavt, nego volk ali želva ali fižol. In mi je moj najmlajši hitro stisnil v roke svoj kos kruha in hrenovko kot zunanji znak skavta in so vsi trije pozdravili presenečenega policajja s tremi prsti in me spremili do izhoda s prijaznim nasvetom, da izginem.

Ta nasvet je moje pero upoštevalo in je izginilo in bodi resnici na ljubo ugotovljeno, da sta hrenovka in kruh napravila jako ugoden utis! — Drugih utisov z lanskega velesejma žal ni imelo moje pero.

Kar ga pa ne ovira, da kozeriji na ljubo vendarle nudi velesjemu nekaj naklonjenih nasvetov. Kajti nasvete lahko nudi tudi oni, ki nič ne ve, in čim manj kdo ve, tem rajši jih nudi.

Pa bodi velesjemu nujno nasvetovano, naj ima čim obilnejše število obiskovavcev! To je jako važno.

In napreduje naj! Napredek je potreben zaradi ugleda in kritike.

Tiči pa napredek v tem, da je »drugače«. — Kakorkoli, toda drugače! To je napredek. Na primer je leposlovje postalo drugače — kakorkoli in glasba — kakorkoli in slike in kipi so postali drugačni — kakorkoli: to je napredek! In bo Zvezda drugačna in ceste drugačne in ljudje drugačni in pamet drugačna, vse to je napredek! In bo vse drugače vsako leto in bo nazadnje prišlo na vrsto zopet to, kar je sedaj — toda je to napredek. In kdor se mu upira, ne bo zmagal, nego je starokopitnež in zaničevan in je zmaga na strani tistih, ki hočejo drugače. Pa traja njih zmaga en dan, en teden, ali eno leto — potem pa je zopet drugače in postanejo zmagavci oni, ki so starokopitni in zaničevani. To je napredek!

Ne vem, kakšen je velesjem. Naj je tak ali tak — nikari naj ne prezira napredka, nego bodi vsako leto drugačen! Jako drugačen in še bolj!

Na primer sem lani videl, da ga deli stari košati drevored. Naj se velesjem ne preišlja dolgo, nego naj preloži drevored, da bo počez — to bo jako drugače in mislim, da bo občinstvo zelo navdušeno. Ali pa ga naj premesti v kak paviljon. Ne vem, če se v kakem paviljonu goji tudi razstava črevljev. Če se goji, naj se črevlji umaknejo drevoredu in naj se premestijo tja, kjer je bil drevored, in razobesijo po fižolovkah in špalirjih — mislim, ta reč bi bila zelo drugačna in bi vplivala jako dekorativno in sploh.

In če bi se namesto zvonov obesile raglje in bi donele ali če bi bil razstavljen radio, in bi oddajal z vrha Triglava na velesjem absolutno tišino, mislim, da bi tudi to bilo jako napredno in v modernem duhu.

Moje pero je čulo — žalibog samo čulo — da je poleg razstave tudi veselčni prostor s pijačo in klobasami. Mislim, da bi se veselčni prostor lahko prenesel v razstavo in razstava na veselčni prostor. In naj bi še vhod bil drugod in drugačen, morebiti izpod zemlje ali skozi frančiškansko cerkev ali čez most štirih zmajev! Tudi to ne bi bile mačje solze in bi se morebiti dala še Sava napeljati skozi velesjem ali vanj prestaviti Grad — od tega si moje pero obeta marsikaj!

Lani so mi pravili moji trije sinovi, da je bil na velesjemu Zoo in so bile živali notri in so jih razkazovali in razlagali in je bilo zanimanje jako velikansko. Pa naj bi drugačen postal tudi Zoo! Namesto živali naj bodo razstavljeni ljudje pa naj bi jih kdo razkladal!

Ta gospod tukaj je star sedemdeset let in praznuje sedemdesetletnico in je takšen; ta gospod v kletki zraven je takisto star sedemdeset let in ne praznuje sedemdesetletnice, pa je takšen.

In ta oseba ima umetne zobe in jih je plačala, ta pa jih ima tudi in jih ni plačala.

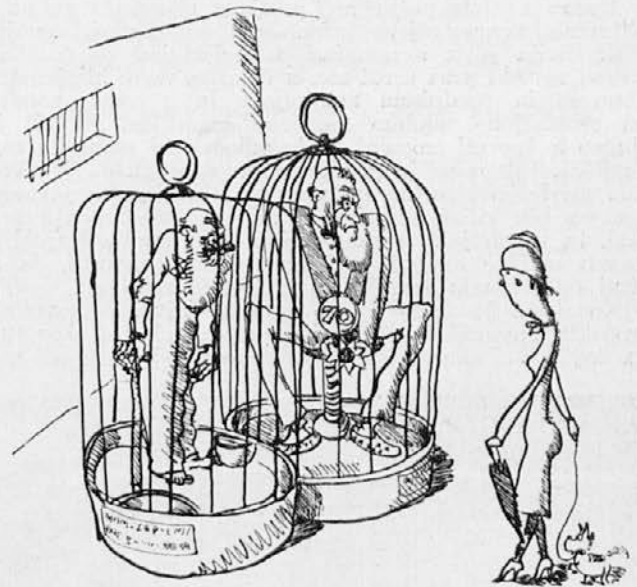
Pa bi se občinstvo silno zanimalo za razložek in se čudilo in bi bila reč zelo poučna.

In ta gospod v tej kletki je pesnik — aaa! bi zijalo občinstvo — ta gospod poleg njega pa misli, da je pesnik — ooo! — in ta gospodična je slikarica — eee! — ta poleg nje pa misli, da je — ooo!

In ta gospod je samski, ta gospod ima ženo, ta pa ima dve — in bi morali biti gospod in obe ženski vsi vkupe razstavljeni in bi se lahko zanje pobirala posebna vstopnina.

In ta gospa ima moža, ta ima dva, ta ima tri, pa bi takisto morali biti razstavljeni vsi trije ali štirje v isti kletki in bi bila tudi ta reč vredna posebne vstopnine.

In ta gospod ima avto in krido, ta pa nima ne avta ne krیده, pa bi rad imel oboje.

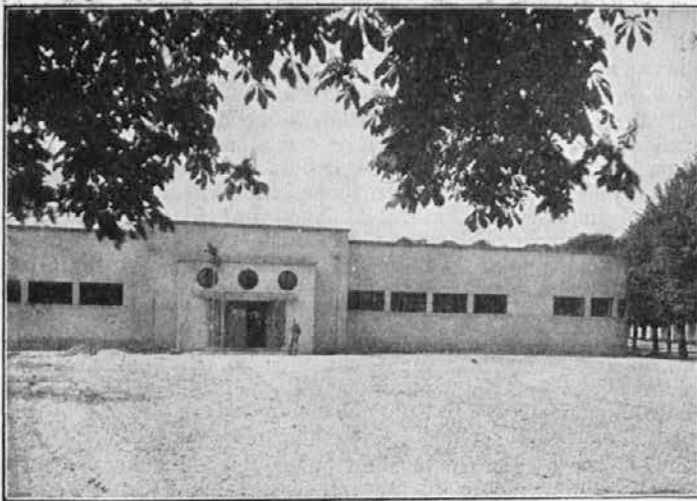
In ta gospod je oni, ki je kriv, da niso bile pokojnine izplačane o pravem času — in bi morala biti kletka za tega gospoda posebno trdna, da nam ga ne bi kdo ukradel.

Itđ., itđ., itđ.

Pa bi se razstavljeni predmeti lahko tudi izpremenili in bi šlo občinstvo v kletke in bi postali občinstvo oni, ki so bili dosedaj v kletkah, in bi bile osebe drugačne, stvar pa ista kolikor toliko.

Mislim, da bi bil silen naval v ta Zoo in bi se moral podaljšati za par mesecev. Pa bi lahko potoval tudi v inozemstvo.

Vhod v kopališče „Ilirije“ *„Foto Ilustracija“*

K otvoritvi športnega kopališča S. K. Ilirije

Neizprosna borba za obstanek zahteva dandanes od vsakega posameznika človeka. Pravica močnejšega, ki se v tolikih variacijah odraža v vsem naravnem življenju, se bolj in bolj uveljavlja tudi v prizadevanjih širokih ljudskih mas, v brezobzirnem pehanju množice za zasluzkom, krutem boju za prepotrebni — vsakdanji kruh.

Živeti — odigrati svojo več ali manj pomembno vlogo na tej ogromni svetovni pozornici, je danes marsikomu edini ideal. V doseg tega ideala pa je treba bistrega duha, krepkih rok in predvsem trdne, neomahljive volje! Z duševno izobrazbo koraka dandanes roko v roki telesna vzgoja in mnogi so, ki trdijo, da gre ravno tej posvečati vso pažnjo.

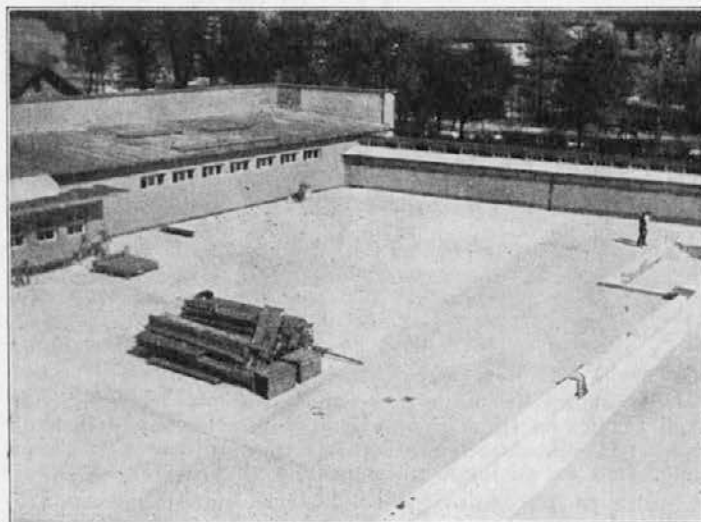
Uprav na tem polju je Ljubljana obogatela za novo, veličastno, neprecenljivo pridobitev: naš agilni, marljivi S. K. Ilirija je z ogromnimi materialnimi in fizičnimi žrtvami zgradil prav sredi mesta idealno, vsem higijenskim zahtevam in predpisom ustrezajoče in z vsem komfortom opremljeno udobno moderno kopališče. Ni bil izključno le športni moment, ki je odločal pri zasnutku tega kopališča. Odbor se je preveč trdno zavedal, da je predvsem neodoljiva, nujna potreba vse ljubljanske javnosti, ki mora biti edini odločilni faktor pri uredničenju projekta. In ravno jaki, vedno bolj in bolj uveljavljajoči se intenzivnosti te zavesti se imamo danes zahvaliti, da so načrti tako kmalu postali najveličastnejša istina!

Kopališče je zgrajeno po vzorcu največjih tovrstnih evropskih kopališč in združuje v svoji celoti, kakor tudi v zadnjih, najmanjših detajlih gotovo najboljše od naj-

boljšega, pri čemer se je posvečalo mnogo pažnje dolgoletnim izkušnjam vodstev velikih, renomiranih avstrijskih in nemških kopališč in se je na podlagi teh izkušenj pri kopališču Ilirije marsikatera konstrukcija izvršila v neoporečni, izboljšani obliki.

Gotovo najvažnejši in še bolj gotovo tudi najkočljivi problem — higijenska plat — je rešen z vso skrbnostjo in skrajno exaktno ter je ravno v tem oziru poskrbljeno za vse, a priori zavrnen vsak dvom in pomislek. Plavalni bassin je napolnjen s čisto, pitno vodo ljubljanskega mestnega vodovoda, ki stalno cirkulira in se v posebni, najmodernejši filtracijski napravi, skozi katero priteka, neprestano absolutno čisti ter kemičnim potom desinficira, tako da priteče v bassin v higijenskem oziru absolutno neoporečna. Kopalec, ki bo hotel vstopiti v bassin, bo moral prej skozi prostor s prhami in plitvo vodo, kjer si bo opral telo in noge, tako da bo prišel v bassin že očiščen potu in prahu. Vsako umazanje in onesnaženje vode bo izključeno, ker je pristop mogoč edinole v kopalni obleki in se nikjer v kopališču ne bo nahajal pesek, mivka ali slično, kar bi se moglo zanesti v bassin.

Kopališče je preračunjeno za istočasni poset 1500 oseb. Ima cca 300 garderobnih kabin, ki v dveh paralelnih vrstah obkrožajo vse kopališke naprave. Med obema vrstama kabin je hodnik, po katerem dosepe skozi omenjeni prostor s prhami na široko, prostrano solnčišče, ki obkroža plavalni bassin. Bassin ima dimenzije 50 × 16,66 m, globina vode pa varira med 80 cm in 4,5 m. Poleg tega večjega

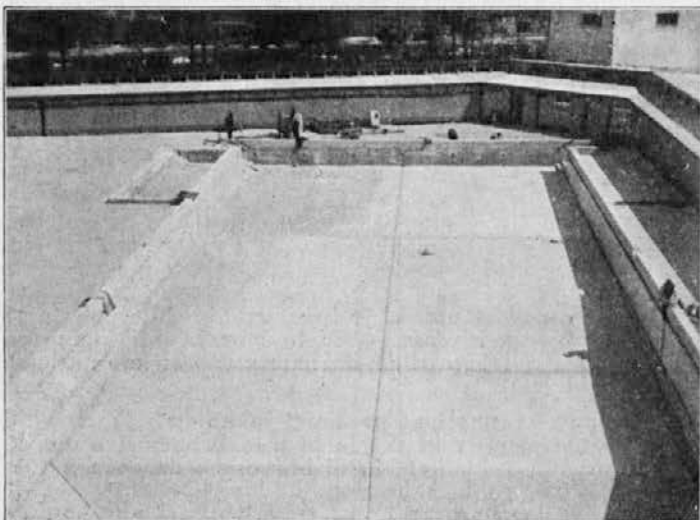

Bazen *„Foto Ilustracija“*

se nahaja še manjši bassin za otroke. Oba sta napolnjena z vodo, koje temperaturo vzdržuje posebna ogrevalna naprava stalno na višini 22°—24° C. V slučaju športnih tekmovalj je brez vsakega truda možno v najkrajšem času prirediti plavalnišče z 8 progami širine 2 m odnosno predpisom mednarodne amaterske plavalne federacije odgovarjajoče water-poloigrišče dimenzij 16 × 24 m z najnižjo globino vode 1,75 m. Za izvajanje skokov pa je postavljen poseben zidan stolp z jeklenimi skakalnimi deskami v višini 1 in 3 m ter platformami v višinah 5 in 10 m. Globina vode pod stolpom znaša 4,5 m.

Za udobnost in komfort kopalcev je poskrbljeno v največji meri: poleg kabin je na razpolago tudi še cca 400 garderobnih omarič, število, ki se bo tekom časa po potrebi tudi povečalo. Na solnčišču bodo udobna lesena ležišča, v kopališču samem pa brivec in masseur ter vedno oskrbovan buffet; tudi bo proti minimalni odškodnini na razpolago primerno potrebno perilo. Velik električen fonograf bo v razvedrilo posetnikom neprestano sviral izbrane muzikalne komade, v primerih plavalnih tekem pa se bodo potom njega objavljali rezultati.

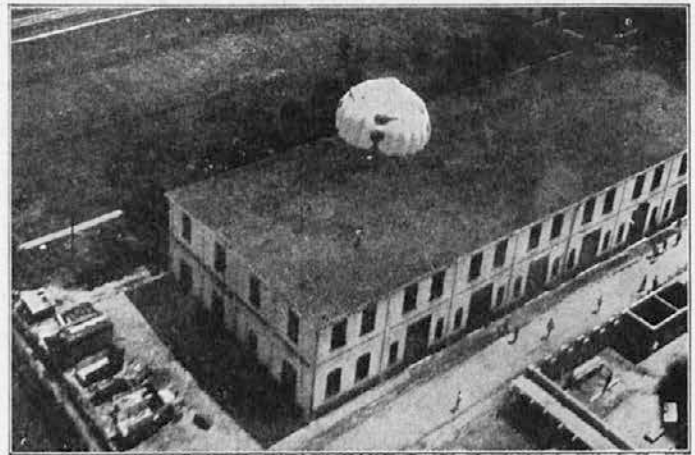
Kopališče je brezdvomno za Ljubljano ogromnega pomena. Uradništvu bo dana prilika, v času opoldanskega počitka osvežiti svoje telo v kristalno čisti hladni vodi, argument »nimam časa« ne bo držal več, ker leži kopališče prav za prav v sredini mesta in tujec, ki ga pot pripelje v Ljubljano, gotovo ne bo opustil prilike, da si ogleda to velekorisno, tudi arhitektonsko prav lično in okusno dovršeno napravo, ki bo še dolgo vrsto let v okras in ponos naši slovenski prestolnici.

Bazen *„Foto Ilustracija“*

Padalo v višini 800 m nad Novim Sadom spremljano po avionu
Snimka od kapetana Jož. Župančiča

Padalo g. Levičnika tik pred pristankom

Padobran

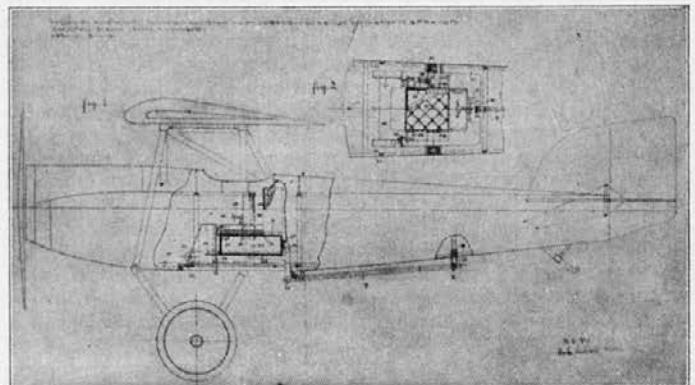
Kljub temu, da imamo danes že precej tvornic za gradnjo letal in prav tako tudi tvornice za izdelovanje padobranov, ne moremo trditi, da bi med njimi bilo kako sodelovanje, akoprav je vsem jasno, da obstoja veza med načinom konstrukcije letala in padobrana. Je več vzrokov za tako postopanje, največ pa v tem pogledu zakrivate konstrukterji, ki postopajo na način kot da prve ne zanima funkcija padobranov, drugih pa ne način gradnje letal. Da je v takem razpoloženju zaostal razvoj zmiselno skonstruiranih padal, je razumljivo; z njim v vezi pa se je vršilo sicer hvalevredno prizadevanje za povišanje sigurnosti letal samih, dočim se je za vse eventualnosti premalo mislilo na potrebo opremljenja aviona z dobro funkcionirajočim padalom.

Če pogledamo predpise, ki so še sedaj v veljavi za preizkušanje padal, vidimo takoj, da oblasti vidijo glavno važnost v najprimitivnejših osobinah padala, to je, kako se odpiranje padala izvrši, koliko sekund traja odpiranje, po koliko metrih padanja se padalo odpre itd., pozabljajo pa najvažnejše, to je način, kako se naj padalo uporabi v kritičnem momentu. Produkcije, ki se vrše s padalom za razvedrilo publiki ali v reklamne svrhe, še izdaleka ne rešujejo bistva problema, ker je pač povsem jasno, da se padobran v takih momentih uporablja v legi in na način, ki je najpripravnejši in ki ga vsak skakalec točno pripravi že v naprej, dočim v slučaju nesreče treba doseči oddvojitve letalca od letala iz vsakega položaja, kar s sedanjo konstrukcijo ni mogoče.

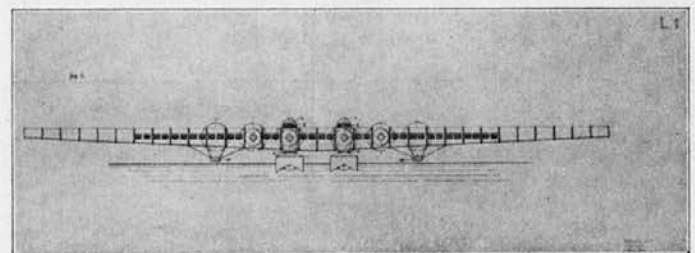
Vzemimo športne enosede in dvosede ter vojaške aparate, v katerih so padala nameščena ali kot sedežne blazine ali pa kot nahrbtnik. Ako ste opremljeni s padalom evropske konstrukcije, se izvrši odpiranje in funkcija padala avtomatično, kar omogoča distančna vrv, ako se namreč srečno izklopite iz sedišča v letalu, ako pa nosite s seboj ameriški padobran, morate po odskoku sami otvoriti padobran, kar stavlja seveda na posameznika zahtevo po izredni živčni odpornosti in mirnosti. V kolikor je pravočasno udejstvovanje letalca z ameriškim padalom pri produkcijah in reklamnih poletih še kolikor toliko razumljivo in sigurno, je gotovo v slučaju nesreče, takrat, ko je potreba največja, lahko samo najkrajši trenutek oklevanja ali izgube prisotnosti duha povod za nesrečo. Pri potniških avionih o uporabi padal še ne moremo govoriti, ker so razne konstrukcije šele v preizkušanju.

Iz vsega tega sledi, da je dolžnost oblasti kakor seveda tudi vseh onih, ki delujejo na iznajdbi primernih padal, polagati največjo važnost na moment, ki smo ga zgoraj omenjali. Poleg tega pa treba voditi račune tudi o tem, da se ustvari možnost upravljanja padal po pilotu ali njegovem spremljevalcu, ki imata posebno pri zaprtih letalih edina in prva možnost, da izpregledata, če ne vnaprej, pa vsaj takoj ob začetku nesreče možnosti rešitve, in tudi spravitva v funkcijo padala, ki naj rešijo potnike in s tem osigurajo tudi v onih redkih slučajih, ko se še iz nepredvidljivih razlogov dogodi letalska nesreča, letalo kot povsem zanesljivo prometno sredstvo. To je dosegljivo le z napravo, ki avtomatično izvrši oddaljenje ljudi od letala.

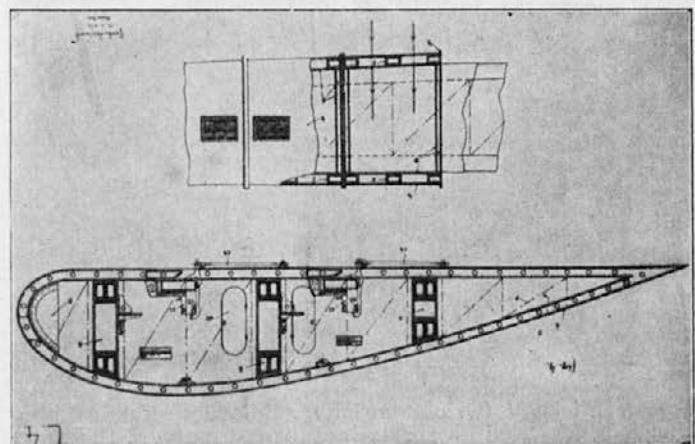
Najti praktično ta način funkcije padobrana znači padobran današnjim prilikam in potrebam primerno izpopolniti in ž njim izvršiti zadnji del stavljenе naloge: osiguranje letal in potnikov.

Avion z autom. mehničnim padalom, enosedežen

Veliko potniško letalo z autom. meh. padali za potnike

Profil potniškega letala

Kako ptice gnezdijo

Ptice! Vse se nam dopade na njih; ugaja nam smiselna zgradba njih organizma, prija nam barva in sijaj njih perja, silno prijetno se nas dojmijo njih graciozne kretnje in z občudovanjem se divimo globoko v njih ukoreninjeni skrbi za zarod. Z občudovanjem nas navdaja način, kako si ptice grade gnezda in do sentimentalnosti nas gane sleherni izraz izpolnjevanja njih roditeljskih dolžnosti napram zaupanim jim neboljjenčkom.

Skrb za potomstvo je iz ptice napravila umetnico v graditeljstvu, pa naj si gradi gnezdo v zemlji ali na tleh, v travi ali grmovju, na drevju ali na nepristopnih pečinah. Le prav malo je ptic, o katerih se ne more trditi, da gnezdijo, ampak polagajo jajčeca kar na prosto bodisi v pesek ali v prst, oziroma v odpadlo listje. Nekatere vrste ptic si za polaganje jajčec in njih valjenje poiščejo primerno široke in dolge razpoke ali rove v pečevju, oziroma, če teh ne najdejo, se zadovoljujejo tudi z večjim kupom kamenja, kjer se za silo že dobi kotiček, v katerem je dovolj prostora za valjenje jajčec. Da uporabljajo nekatere ptice, zlasti razne vrste rac, za valjenje tudi prirodne rove v zemlji, oziroma celo zapuščene rove kuncev, je splošno znano. Koliko truda je prihranjenega tem pticam z zamudnim grajenjem gnezda, ve povedati vsak, kdor je kdaj opazoval kako drugo ptico, kadar si gradi gnezdo, četudi je to še tako primitivnega sestava. Vodomec, breguljica in mnoge druge ptičke, ki si s trudom in mujo kopljejo v glini rove, v katerih gnezdijo, so se razvile v prave pionirje in minerje med pticami. Poznaš vodomec in si že iztaknil kedaj njegovo globoko v rovu znešeno gnezdece? Ti je poznan legat in veš, da si ta ptič rov za gnezdo izkoplje v glini samo s šibkim kljunom? Primerjaj telesno velikost in moč vodomec s prostranstvo globoke kaverne, ki si jo je izkopal v zemlji, pa boš radevolje priznal, da se da njegova spretnost v marsičem primerjati s spretnostjo človeških rok. In kako udobno si znajo te ptice urediti oni del svojega temnega bivališča, ki je določen za njih najvažnejši biološki posel, za polaganje jajčec, njih valjenje in za vzgojo mladičev!

Solski primer za ptice, ki jih je življenje naredilo za mojstre v tesarstvu, so žolne. Delo, ki ga človek ne bi mogel izvršiti brez orodja, dleta in svedra, izvrši žolna z

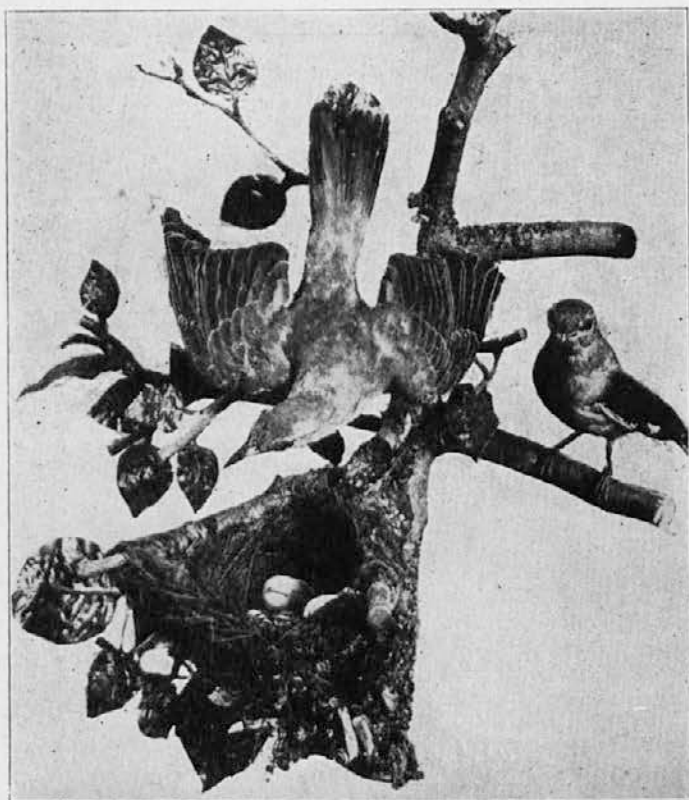

Zlatoglavec (*Regulus ignicapillus*) in njegovo na smrekinih vejicah pripeto gnezdece. (Razstavljeno v muzejski živalski zbirki v Ljubljani.) Foto „Ilustracija“

močnim kljunom, in to tako dovršeno popolno in v tako kratkem času, da se ne moremo dovolj načuditi. Da tudi žolne in njih stanovske tovarišice skrbe za čim večjo udobnost v svojem, s trudom izdolbenem rovu, odgovarja povsem njih visoki tehnični naobrazbi.

Vrane, ščinkovci, drozgi in nešteto drugih pevk, ptice roparice in mnoge druge ptice kažejo vse sposobnosti in spretnosti v pletarski obrti. Te ptice si namreč pletejo gnezda iz suhih bilk, dračja, korenin in sličnega materiala ter jih tapecirajo znotraj in, če treba, tudi zunaj z raznimi mehkejšimi snovmi, tako da je njih dom res nele varno, ampak tudi udobno zatočišče za vso njih številno družino. Kos je celo kos zidarja, saj omeče notranje stene v grmovju postavljene vile z blatom.

Ščinkovec in lišček, da ne omenjam vseh drugih tkalcev med pticami, si steketa gnezdece iz drobnih in tankih bilk, korenin, ovčje volne, goveje in konjske dlake in sličnih vlakenc. Lišček zlasti ima tudi to navado, da vplete v rob gnezdeca vrsto peresc in izoblikuje iz njih nekako strešico nad jajčeci, na zunanji strani pa vdela v gnezdo mah in lišaje ter s pajčevinastimi nitkami pritrdi koške lubja. Ako nimaš posebne sreče, ne boš na ta način zavarovanega gnezdeca nikdar opazil. Umetnica prve vrste v pletarstvu je brezdvomno sinica dolgorepka, ki si v gostem grmovju splete mošnji podobno gnezdece, čigar vhod je ob strani. In ta njena stavbica je tako močno zgrajena, da je treba že precej moči, da jo razdereš. Sicer pa kdo bi mislil na razdejanje tega umotvora, v katerem je na stotine med seboj na vse strani prepletenih peresc! Kaj in kako ter koliko časa mora delati spretna plašica, preden si splete na trstu ali na koncu vrbine vejice viseče, mošnji podobno gnezdece, bi nam mogel povedati edinole tkalec-strokovnjak. Da je bivanje v takem gnezdecu nadvse udobno, če ne že celo luksuriozno, se menda razume samo po sebi. Za čim večji komfort v gnezdecu skrbi tudi kobilar, ki si splete in stke košarici podobno gnezdece v rogovi na koncu daljše veje. Res je, da nas morajo zanimati predvsem domače ptice, a vseeno se moramo ob tej priliki spomniti najbolj izurjenega tkalca, kar jih živi med pticami, namreč družbenega tkalca in njegovih afriških, azijskih in ameriških tovarišev. Čast, komur čast! To načelo pravičnosti moramo upoštevati, pa bomo radevolje tudi našemu malemu palčku priznali,

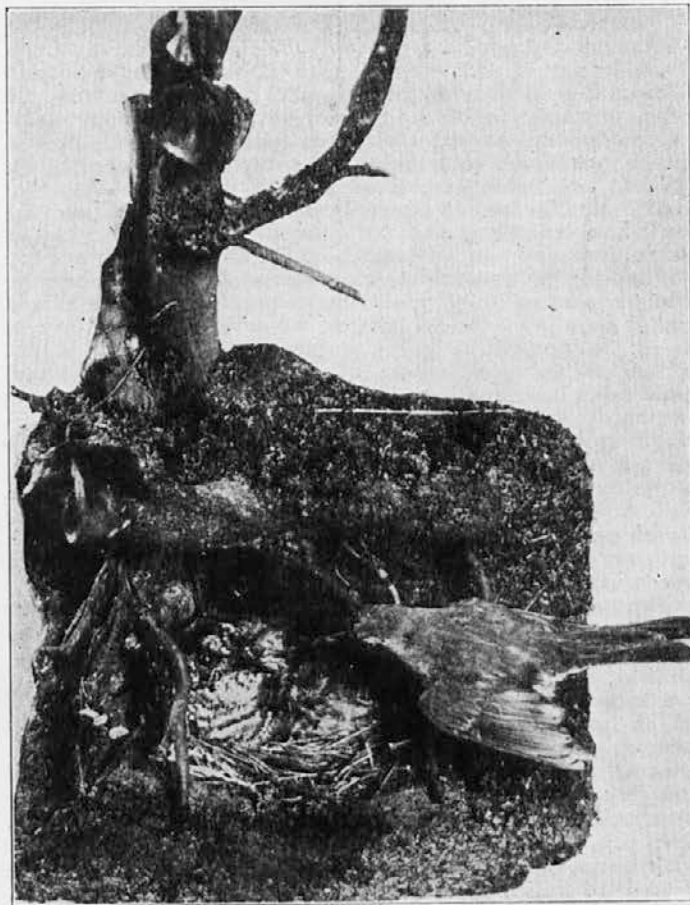
Kobilar ali pirol (*Oriolus oriolus*). Samec in samica pred gnezdom, ki sta si ga postavila v rogovi na veji. (Razstavljeno v muzejski živalski zbirki v Ljubljani.)

Foto „Ilustracija“

da je kljub svoji neznatni postavitvi dokaj dobro izurjen tako v pletarstvu kot v tkalstvu.

Med pticami, ki si grade gnezdeca predvsem iz raznih rudninskih snovi, zlasti iz glin in blata je najboljši zidar mestna lastovica. Način in načrt, po katerem zida ta preljuba nam ptička, je tako splošno poznan, da bi bila vsaka beseda o tem odveč. Kar velja za mestno lastovico, velja tudi za njeno sorodnico, kmetško lastovico. Znan zidar med pticami je dalje tudi flamingo. Ta si v plitvi vodi zgradi iz blata, v katerega je primešal dračja, piramidi podobno kopico, čije zgornji del moli več ali manj visoko nad vodno gladino ter je na vrhu ploščat, oziroma nekoliko udolben. V to udolbino nanese flamingo še nekoliko dračja in gnezdo je gotovo. Ako se žolni zdi, da je vhod v gnezdo preširok, ga do primerne ožine zazida z glino in kljunorožec — kdo bi si mislil, da je ta na Molukih in Filipinih živeči čudak tako brihten! — zazida vhod v drevesno duplino, v kateri vali samica, tako močno, da more skozenj stegovati boljša polovica le konec kljuna ter ž njim sprejemati hrano zase in mladiče od zares preskrbnega možička. Ker govorimo o pticah-zidarjih, ne bi bilo prav, ako ne bi vsaj mimogrede omenili na Javi živeče in lastovici zelo podobne salanganca. Tudi salanganca namreč zida gnezdo, toda ne iz glin ali iz blata, ampak iz strnjene slin, torej iz organske snovi. Na tisoče in tisoče je prilepljenih plitvim skledicam podobnih salanganinih gnezd na strmih obmorskih pečinah, kjer stikajo za njimi ondotni prebivalci ter jih v velikanskih množinah pošiljajo zlasti na Kitajsko. Kitajci salanganina gnezda kuhajo v vodi in nastala juha jim gre baje silno v slast.

Čudno se sliši, a je le sveta resnica, da si nekatere ptice gnezda v pravem pomenu sešijejo. Indijski šivec je pravi krojaški mojster, ki si stavi gnezdece približno takole: Na koncu tanke vejice poišče pripraven list ter ga

Taščica (*Erithacus rubecola*) **pita kukavico** (*Cuculus canorus*). Taščicino gnezdece, spleteno iz mehkih bilk in tankih korenin ter postavljeno v varnem skrivališču med koreninami, je našla kukavica in vtihotapila vanj jajčece. Uboga taščica niti ne slutí, da je ogoljufana in prevarana, ter pridno donša črvičke in gosence — pastorki kukavici. (Razstavljeno v muzejski živalski zbirki v Ljubljani.)

Foto „Ilustracija“

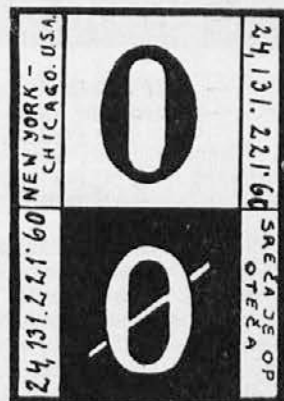
s šilastim kljunom na več mestih prebode, nato pa — zdaj se pokaže pravega umetnika v svoji stroki — skozi napravljene luknjice križema pretakne tanko, a dovolj dolgo rastlinsko vlakno in, ko je to srečno izvršeno, potegne za nitko. Oba listna robova se drug drugemu približata in — evo ti sešitega gnezdeca, ki ga je treba znotraj le še tapecirati z volno, da bo zibelka šivčevi družini dovolj topla in varna.

Gospodinja podpira tri vogale pri hiši. To dejstvo velja nele za človeka, ampak tudi za pretežno večino ptic. Samec se ali sploh ne briga za postavitev gnezda ali pa samo donša gradivo samici, ki mora vse ostalo sama oskrbeti. Razume se, da se tudi v ptičjem rodu najdejo častne izjeme in da tudi samec poprime krepko za delo, kadar ga kliče dolžnost. Ščinkovec prepušča skrb za gnezdo samici, njegova sorodnica dolgorepka pa je tako srečna, da ji pomaga pri gnezditvi tudi gospod dolgorepec. V tem oziru se tudi breguljica ne more prav nič pritoževati, saj se tudi on, to se pravi, breguljec, trudi, kolikor more, da s skupnimi močmi izdolbeta za gnezdo primerno dolg rov.

Uganke

Srečen dedič
(—z—, Ljubljana)

Nekemu siromaku je umrl v Ameriki bogat stric in mu zapustil dediščino 24.131.221⁶⁰ dolarjev. Takoj pa so nastopili proti njemu drugi sorodniki in šele po dolgih pravadah je prišel do bogate dediščine. Kaj je imel, da je dokazal svojo pravico?

Nasveti za hišo in dom ali nekaj opomb k »Pamet je boljša ko žamet«

Vsa umetnost pri tej uganki je bila, poiskati zvezo med posameznimi oddelki. V vsakem oddelku moramo dobiti številko naslednjega oddelka, kar je bilo le v nekaterih oddelkih malo težje.

Že stari narodi so vedeli, da ima človek 32 zob. Če vzameš sedaj poleno in mu jih 8 izbiješ ter prešteješ ostale, jih kljub vsemu računanju ne dobiš več kakor 24.

Povprečen Srednjeevropec ve, če že ne tega, da slovi Širas po lepih vrtovih, vsaj to, da stoji piramide v Egiptu, Eifflov stolp v Parizu, nebotaličniki v Ameriki itd. in ostane tako samo ena znamenitost, namreč vrtovi.

»Komaj je prišel,« je dvoumnost, katero pri natančnem čitanju vsak zlahka opazi. Ker je maj 5. mesec (mesece navadno označimo s številkami), je naslednji oddelk tisti, ki ima številko 5.

V 7 dneh pride polž 7 m visoko in ko zleze omega dne še 3 m naprej, pride na vrh, odkoder pa ne zdrkne več nazaj.

Tudi v stavku »... te najstarejše prestolice...« kmalu vidimo število 11.

Obveznica se imenuje v trgovskem svetu tudi bon; če pridružimo temu še drugega, dobimo besedo b-o-n-b-o-n, ki sestoji iz 6 črk.

Brez posebnih težav najdemo celo v pregovoru »Devet igralcev...« neko številko, katere si pa kar ne upam izdati.

Iz enačbe $3x + 42 = 4x$ dobimo celo pot, ki je dolga 168 Indijčevih korakov. Za to pot pa porabi razbojnik $168 \cdot \frac{5}{4} = 210$ korakov.

Ker je sreda 3. dan v tednu in marec 3. mesec v letu, je naslednji oddelk tudi tretji.

Prvi brzovlak odpelje ob 16.10; s tem zvemo že dva nadaljnja oddelka, ker v naslednjem (16) pri najboljši volji ne moremo dobiti nobene številke.

Vemo, kako nesrečno je Indijec prišel v zapor. Sedaj, ko je srečno ušel iz ječe in se zopet veseli zlato svobode, ali naj sedaj pije petrolej ali bencin? Tudi naslov uganke je vsega upoštevanja vreden, posebno še, če je tako lep, kot je bil naš.

Splošno znano je že, celo pri branjevkah, da pravimo 12-im komadom skupaj 1 ducat.

Ker je šel proti Ljubljani le on — ženske je sreča (in beseda sreča pomeni navadno, da pride tisti, ki ga srečam, meni nasproti; morda bi bila boljša nemška beseda begebenen, kjer se ta »nasproti« jasno izraža. Toda to prepustimo ugankarji drugim!) — je tudi v Ljubljano prišel samo on, torej eden, ali s številko 1. Če pred to številko napišemo še številko 2 — kakor smo se učili v drugem, nekateri celo v prvem razredu — dobimo številko 21. Ker nam končno ne preostane drugega kakor zadnji oddelk, gremo radi ali neradi še tja.

Rezultat naših utrudljivih raziskovanj:

Nil novi sub sole.

Rešitve uganke iz 4. in 5. številke prihodnjic

— Fejl Izdajalski svet!
— Propala je Rusija!

Linorez M. Maleša

Aleksander Blok

Aleksander Blok: Dvanajst

»Proletarska knjižnica« v Ljubljani je izdala prevod znamenite pesnitve iz ruske revolucije »Dvanajst«. Povest o patrolji dvanajsterih, ki korakajo po petrograjskih ulicah v snežnem metežu novega sveta, ki se poraja v krčevitih sunkih divje revolucije. Povest o mladem Petku, ki je izgubil svoje dekle, svojo Katko in ki maršira zdaj zdrobljen v svoji srčni boli, a zvest svoji novi misli revolucije, v vetru, snegu in noči po zbeganih ulicah revolucionarnega Petrograda. Pesnitev je napisal Aleksander Blok, poet predvojnje in revolucionarne Rusije, poet in nič več (umrl 1921), z viharjem revolucije in srčno mislijo sproščenega življenja v svojem poetskem srcu. Tako se glasi konec pesnitve, z vizionarnim poudarkom:

...In tako gredo v daljavo —
a za njimi — gladni pes.
Spredej — s purpurno zastavo,
za vihar nedotakljiv,
za svinčenke neranljiv,
nad zameti varno hodi,
po sneženi stezi vodi,
v kodrih rožnat venec, čist —
gre pred njimi — Jezus Krist.

Januarja 1918. l.

Pesnitev je prevedel mladi pesnik Mile Klopčič, opremil Miha Maleš, cena ji je 10 Din.

Knjige „Slovenske Matice“

Oživljenja in prerोजना »Slovenska Matica« je letos že drugič razposlala svojim članom bogat književni dar: znameniti Reymontov roman »Kmetje« I. del v prevodu J. A. Glonarja, Bevkov roman »V zablodah«, nadaljevanje Cankarjeve »Zgodovine likovne umetnosti« in Kidričevo »Zgodovino slovenskega slovstva«. O knjigah bomo še obširneje poročali. Za ceno 50 Din se naročajo pri »Slovenski Matici« v Ljubljani, Kongresni trg 7.

Popravek. Jakopičev zbornik (gl. str. 121) stane broširan 110 Din, vezan 140 Din.

A Katka, kje? Mrtva na tleh!
Strel skozi glavo pri očeh...

Linorez M. Maleša

Fridtjof Nansen: V noči in ledu

Priredil Fran Albrecht. V Ljubljani, 1928. Založila »Tiskovna zadruga« v Ljubljani. 108 strani s slikami. Cena broš. knjigi 36 Din, vezani 46 Din. — Poskus Fridtjofa Nansena, priti v letih 1893. do 1896. na severni tečaj, je eden najzanimivejših in najsvojevrstnejših. Njegov načrt se je opiral na odkritje morskoga toka, ki struji iz Sibirije preko severnega ledenega morja proti Grenlandiji. Na podlagi tega toka, je sklepal Nansen, da bi se dalo s pomočjo močne, ploščato zgrajene ladje, ki bi kljubovala pritiskom ledenih gmad, priti na severni tečaj. Ta poskus se je Nansenu vsaj deloma posrečil. Njegova ladja Fran je zaplula v Severno ledeno morje in tam primrznila. Nansen sam pa se je v spremstvu poročnika Johansena in nekaj psov peš odpravil po ledu na nevarno pot na severni tečaj. To potovanje, ki je trajalo skoro dve leti, je pogumni raziskovatelj opisal v svojem znamenitem delu na pretresljiv in dramatičen način. Z neposredno nazornostjo sta očitani dve požrtvovalni osebnosti v borbi z najhujšimi naravnimi elementi, v nečloveški borbi na življenje in smrt — prava moderna robinzonada, a brez primesi avanturistične fantastike. Zato je prav, da je knjiga, ki je tudi sicer polna prekrasnih opisov narode in mrtve arktične pokrajine ter bogstva misli in doživljanja, izšla vsaj v skrčeni, zmiselno prirejani izdaji tudi v slovenskem jeziku. Nedvomno bo posebno mladini, pa tudi odraslim nadvse dobrodošlo čtivo. Okrašena je s slikami v bakrotisku in pridejan ji je zemljevid prepotovane zemlje.

Ilka Vašte: Umirajoče duše

Zgodovinski roman »Umirajoče duše« je roman baročne Ljubljane in njenega umetnostnega predstavnika tiste dobe mojstra Robbe. Pisateljica je ob razvoju Ljubljane v tistem času hotela pokazati tudi paralelo — razvoj in rast umetnostnega ustvarjanja Robbe. Za tako obsežen načrt je pisateljica predelala obsežno zgodovinsko literaturo (nič manj kot 51 zgod.

del). Snov pa ji je tako narasla, da je bila prisiljena delo za knjižizdajo skrajšati. V romanu je glavna oseba kipar Robba, na zunaj sirov in oduren, a v notranjosti vendar velik človek ob vsej svoji tragični usodi. Pisateljica Ilka Vašte je znana po svojih »Pravljicah« in zgodovinskem romanu »Mejaši«; kakor čujemo s nje zopet nov zgodovinski roman. »Umirajoče duše je založila »Tiskovna zadruga« v Ljubljani, knjiga obsega 220 strani in stane broširana 52 Din, vezana 62 Din.

„Slovenski tisk“

»Zveza faktorjev v Sloveniji« je začela izdajati svojo revijo »Slovenski tisk« za vse sodobne probleme tiska. Ljubitelje slovenske knjige bo zanimala predvsem Šlebingerjeva bibliografija in pa kotichek za bibliofile. Urejuje Miroslav Ambrožič.

Smrt doktorja Čibeja

Dr. Vladimir Bartol

Zopet eden! Kdo bo prihodnji? Z velenadarjenim Hermanom se je pričelo, ki se je bil ustrelil. Iz nepremostljivih notranjih konfliktov. Dr. Jug je bil drugi, ki je tresčil s severne triglavske stene. Tudi iz notranje razprtosti.

Eden izmed planincev je vzkliknil, ko je slišal, da se je Jug ponesrečil: »Saj ni mogoče! Najboljši planinec in najbolj premišljen. Pomota bo.« Pa ni bila. Samo to je razvideti iz njegovih dnevnikov, da je iskal smrtonosnih poti...

Do tu bi bilo ravnovesje v statistiki. Vsak krožek na univerzi naj da nekaj mrtvih!

Toda tehtnica Usode se je hipoma močno pogreznila na tisti strani, kjer je stala ozka skupina okrog filozofičnega seminarja. Dva njegova člana, oba mlada doktorja filozofije, sta bila na vrsti. Zopet iz težkih notranjih kriz in konfliktov. Nista sicer umrla. Vendar se je vsakdo od nas strahoma vprašal: kdo bo prihodnji? Zakaj statistika je bila prišla iz ravnovesja. Sile so morale delovati tu, ki niso bile vračunane v njej.

Morda so se bili zbrali okrog filozofije baš taki ljudje, ki so iskali v njej poti iz notranjih konfliktov? Morda je baš filozofija ona magična luč, na katero naletavajo tisti, ki so na tem, da obupajo? Morda, a ne gotovo. Zakaj Čibeja, čeprav tudi ne brez kriz in konfliktov, je bil v svojem jedru svetel ter se priznaval k življenju. In vendar bi prisegel, da je njegova smrt člen v verigi prej omenjenih slučajev.

Kaj ga ni bil naskočil zli Duh Usode, ki je začel pritiskati na tisto stran tehtnice, na kateri je stala skupina

filozofskega krožka, že ko je šel k vojakom? Zdrav in poln življenja bi bil skoraj prišel ob vid, ki pomeni za mladega učenjaka toliko, kot življenje. Zato, trdim: prav zato, ker ni bil eden mračnjakov, kot so bili prej omenjeni, so ga zle sile napadle od zunanje strani. Ljubeče roke so ga rešile.

Kmalu nato je potrkala na njegove prsi stara bolezen slovenskih talentov. Tudi tej se je bil izmotal s pomočjo skrbnih in dobrih rok.

Toda zli Duh se je bil zmotil, da ga bo pogubil. Spremenil je svojo taktiko ter mu zastupil neznatno ranico v nosu. Njegovih nakan niso spregledali pravočasno; in naskok se mu je bil topot posrečil. V treh dneh je pobrala smrt najširše izobraženega slovenskega mladeniča!

*

Dr. Jug — človek z nakopičenim dinamitom v sebi. Intenziven in do skrajnosti logičen. Zato vtesnjen in ozkega delokroga. Vse mu je bilo preširoko. Sprva je hotel razmišljati v literarni obliki. Cankar mu je bil vzor. Potem je spoznal profesorja Vebra. Vrgel se je na filozofijo. Preveč mu je bilo te. Hotel je le še raziskovati nagonsko življenje človeka. Zatopil se je vanj — in kako obširno se mu je zazdelo tedaj! Zopet se je omejil. Spoznal je, da je njegov poklic le raziskovanje dobrega in zlega. Etika. Še ožje — morala!

*

Dr. Čibeja — človek širine in obilega študija. Tudi on je bil sprva ožji Vebrov učenec. Toda kako enostransko se mu je zazdelo, gledati le skozi eno okno v življenje! Moral se je razmahniti. Spoznavati je začel druge filozofe. Tesno, še vedno mu je bilo pretesno. Razgledal se je v pedagogiki, za disertacijo si je iskal sociologijo.

A kako daleč je še od življenja! Črpati je začel tudi iz naravoslovnih ved. Potem še v umetnosti, v upodabljanju, pa tudi v besedni. Še bližje je pogledal v življenje, stopil je prav v sodobnost. Napisal je razpravo o kinu — da, o kinu?! V Chaplinu je videl odsev občeloškega, spoznal je v njem umetnika. Pisal je o »kiču in šundu«. Obenem pa je pogledal s psihološkim očesom na pedagogiko ter napisal o tem obširno delo, ki naj bi mu prineslo

dostop na univerzo. — Med mlajšimi je on imel najobširnejšo znanstveno knjižnico. Ogromno je čital. Široko izobražen, zato manj skoncentriran in manj dinamičen, kakor Jug, ki je bil čital le par knjig. Priljubljen in popularen. O tem je pričal pogreb. Mehak in dober. Vihrav, pa vendar išoč ustaljenosti. Ne zadovoljen je z vsem, obenem pa v vse vdan. Simpatičen in fin v občevarstvu. Zelo taktičen.

Glede tovarišev: Jugova smrt je pretresla par src, toda te prav do dna. Za Čibejem bodo tugovali mnogi, spominjali se ga bodo ter lepo govorili o njem. Juga so bolj spoštovali, Čibeja bolj ljubili. Z obema pa smo izgubili dve osebnosti slovenske mladine. To je stara pesem pri nas. Vprašanje je sedaj samo: Kdo bo prihodnji?

Igra

John Chancellor

Fred Randall se je vrnil ponoči iz Pariza. Po navodilih je sicer imel počakati do jutra in se prepeljati z zrakoplovom preko Kanala. Toda bil je svojeglavnež in zato je hotel opraviti svoje stvari, kakor si je bil namenil.

Ob pol sedmih zjutraj je prišel v London in ob osmih se je že napolnil v hišo Clawsona, ves svež po jutranji kopeli.

Clawson je zajutrkoval. Osem in trideset let, visok, lasje že sivi, cinik, avtor treh veseloiger (z neobičajnim uspehom) in pol ducata drugih knjig. V pyjami je sedel pri mizi, sluga Bales mu je streigel. Pisalni stroj je počival na stolu, rokopisne pole nove igre so ležale raztresene po tleh, po temačni sobi se je še vlekel mrzel dih po tobaku.

»Vso noč sem pisal,« je rekel Clawson, ko sta si z Randallom stisnila roki.

»Pravkar sem se vrnil,« je odgovoril Randall, nekam nemiren. »Tri dni sem bil tam. Hvala, sem že zajutrkoval.«

»Ti ni dobro?«

»Hvala, zdrav sem. Počakal bom, da pojéš. Rad bi, da se pomeniva o važni stvari.«

»Ah, tako,« je menil Clawson nežno. »Samo trenutek, prosim —!«

Jedel je jajce — napet molk je planil v sobo. Ves razmišljen je strmel Randall v preprogo. Randall — mlad, fletkan mladenič, ne brez denarja in v kratkem v važni konzularni službi (sin državnega podtajnika in sinovi državnih podtajnikov napredujejo hitro). In zaradi tega so se čudili ljudje, da ga dražestna Mary Harper že davno ni poročila. In baš ti ljudje so se čudili, zakaj je ni poročil že Clawson. Oni, ki vse vedo in še malo več, so jo opazovali in gledali pri Ciroju ali pri Princeju (kjer je parala moškimi srca in razdirala dolgoletna prijateljstva) in so krstili tisti ducat mladih ljudi, ki so noreli za njo. »backi lepe Mary.«

Clawson se je naslonil na hrbet stola in si prižgal cigareto.

»No?« je vprašal.

Randall se je za kratek hip obotavljal, nato vstal in stopil k mizi.

»Poslušaj,« je rekel počasi. »Ali nisva že dolgo časa prijatelja?«

»Ali nisva več?«

»Sam veš, da nisva več. Kako naj bi tudi bila, če je Mary med nama!«

»Ah, Mary?...« je zatrepetal Clawsonu glas v medlem smehu.

»Zdi se mi, da misliš, da je tvoja,« je vzkliknil Randall jezno.

»Ni stvar taka. Na vsak način je odločitev v najinih rokah. Če bo izbirala Mary, more izbrati samo enega od naju dveh. Je tako?«

Clawson se je naslonil in pihnil tenak brizg dima proti stropu: »Klepetulje govoriyo okoli tako.«

Mirni in ravnodušni ton je burno razjezil Randalla.

»Nehaj s temi izrazi. Ne igraja v eni tvojih komedij!«

Clawson ga je pogledal in se dvignil.

»Dragi prijatelj, pomiri se! Nisem te hotel žaliti. Ali bi ne bilo hudo, če prekineva z najinim prijateljstvom? Zakaj bi se sprla zaradi Mary?«

»Zakaj?« je ponovil Randall nepotrpežljivo. »Ker jo hočeva oba imeti. Pri vseh bogovih, ne hlini se, Clawson!«

Clawson je mignil z rameni v medlem smehu.

»Žal mi je,« je rekel Randall žalostno. »Nisem se nameraval razburiti. Toda sam veš, kako je s temi stvarmi — saj si vendar v istem položaju. Ne morem si misliti, da bi Mary poročila koga drugega razven mene. Dokler sva si taka nasprotnika, je nemogoče, da bi bila prijatelja.«

»Mogoče,« je menil Clawson suho. »Kaj torej želiš?«

Randall mu je pogledal naravnost v obraz.

»Zadevo morava dokončno urediti. Včeraj v Parizu sem prejel brzojavko od očeta, ki mi je preskrbel nameščenje v Južni Ameriki. Če sprejmem, zapustim še nocoj Anglijo za najmanj dve leti.«

Za kratek čas je utihnil, roke so se mu tresle, nervozno trepetanje mu je gledalo iz oči.

»Predlagam,« je nadaljeval počasi. »Oba igraja dobro poker. Igrajva partijo. Če zgubim jaz, odpotujem še danes in ti imaš prosto pot. Če dobim jaz, se odpovem službi v Južni Ameriki in ti odpotuješ jutri okoli sveta, kar že dolgo nameravaš. Sprejmeš?«

Ves razburjen je trepetal v strahu svoje drznosti, da more tvegati vse v eni partiji in skrivoma zanešen od upa, da igro dobi.

Clawson se je nasmehnil in prikimal.

»Sprejmem.«

»Začniva,« je bruhnil Randall vedro (le za trenutek se mu je zavrtelo v glavi). »Imaš karte?«

»Poiščem jih.«

Clawson je poiskal karte, sedla sta in začela. Randall je dvignil devet in Clawson kraljico.

»Jaz začnem,« je rekel Clawson.

Zmešal je še enkrat karte in jih razdelil: pet Randallu in pet sebi. Nekaj časa sta sedela tiho in zrla na karte.

Clawson je izpregovoril prvi:

»Koliko jih hočeš?« je vprašal.

»Tri,« je zašepetal Randall. Z robcem si je obrisal čelo. Obraz mu je bil blede, nemirno so trepetale mišice.

Clawson je pograbil karte in z mirno gesto je dal tri Randallu.

»Vzamem ravno toliko,« je rekel trenutek nato.

Vzel je tri karte, jih pogledal, nato je zapičil svoj pogled v Randalla, ki mu je sedel nasproti. Roka mladeniča se je tako tresla, da je komaj držal karte, toda v obraz mu je hušknila rdečica, izraz je postal odločen.

»Tako sva, tako sva...« je rekel. »Mislim — mislim, da sem igro dobil.« Položil je karte na mizo — štirje kralji in adut.

Clawson jih je pogledal z mirnim srcem.

»Jaz imam štiri ase,« je rekel.

Randall je zamolklo vzkliknil in odrinil stol, na katerem je sedel. Trenutek je divje zrl na karte, nato je glasno zaihtel. Glava mu je padla na mizo.

»In goljufal sem,« je vzdihnil. »Zgubil sem njo, ki jo ljubim, — vse, vse. Ko si pogledal proč, sem vzel nekaj kart z vrha. Moj Bog, ... ali mi moreš odpustiti?«

Clawson je dobrohotno položil roko na trepetajoča ramena prijateljeva.

»Glavo pokonci, dragi!« je rekel Clawson. »Tudi jaz sem goljufal.«

Randall je planil kvišku, se obrnil in divje zastrmel v Clawsonov obraz.

»Ti — ti si goljufal?« je vzkliknil. »Ti — slepar!«

Clawson se je lahko smejal.

»V resnici bom napisal komedijo o vsej tej zadevi,« je rekel. »Da, goljufal sem. Imel sem še ene karte v žepu. Vidiš, moj dragi, hotel sem, da greš v Južno Ameriko in da pozabiš vse to, kar je to. Zelel sem te obvarovati razočaranja. Tisti dan, ko si se odpeljal v Pariz, mi je Mary objubila, da se poroči z menoj... in včeraj se je vkrcala, da odpotuje v Newyork, z Braithwaitom, ameriškim milijonarjem.«

„Ilustracija“

Naslovna stran ovitka: Olaf Globočnik, Velesejem (akvarel).

Foto „Ilustracija“: Marjan Pfeifer.

»Pamet je boljša ko žamet« v 4. številki je vzbudila izredno mnogo zanimanja. V tolažbo vsem prinašamo na str. 157. točno razlago.

Spasite Vaš ukras
Vašu kosu novom
ipronadenom
francuskom
pomadom

„Michel“

Obustavi opadanje
i sedenje kose

Izleči kosno tkivo;

odstrani perut i sve boljke, od kojih kosa opada i sedi

Depo za Jugoslaviju: Beograd, Vasina ul. 8, II. sprat,
prodaje i apoteka Delini, Knez Mihailova ul. br. 1

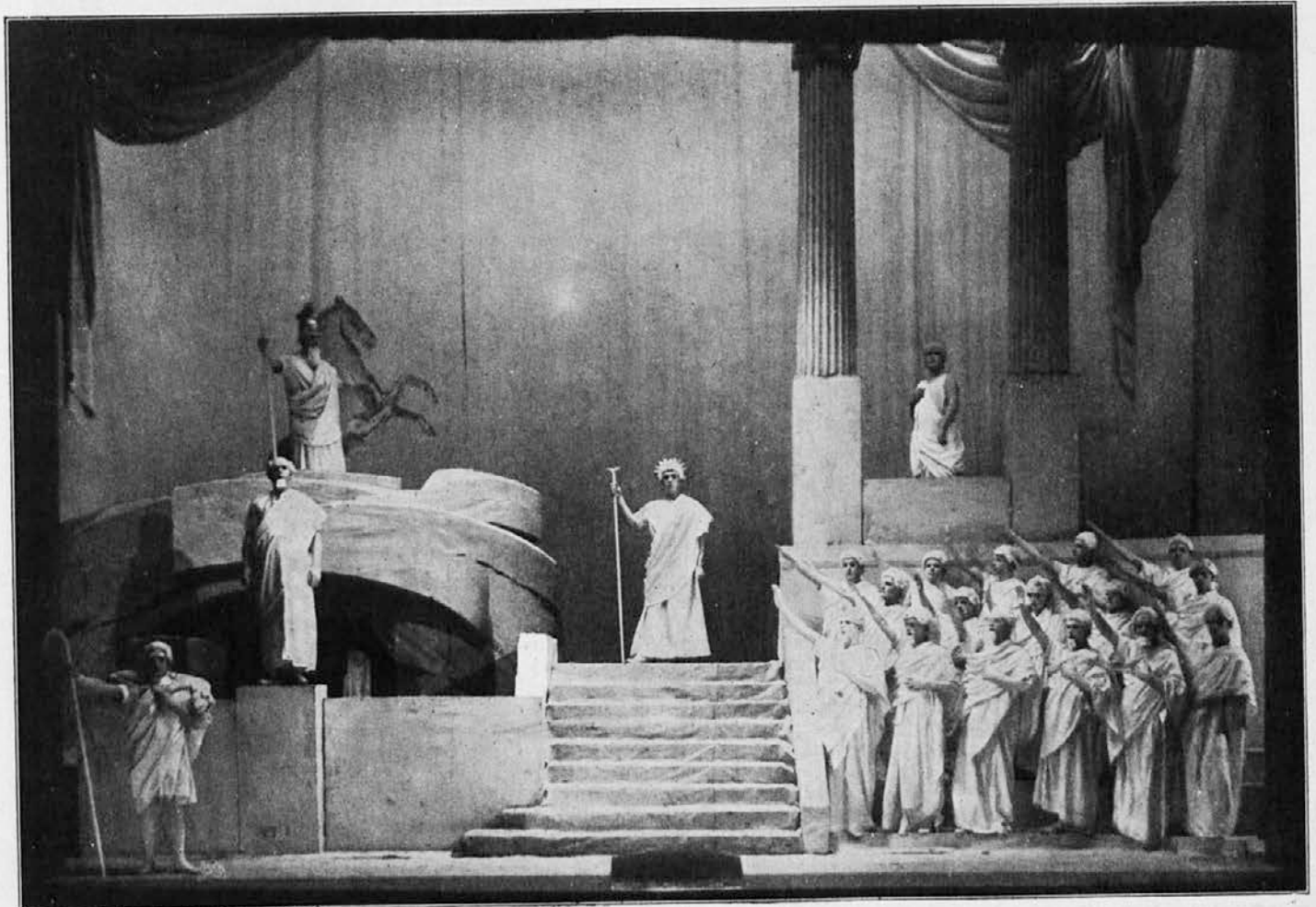
Igor Stravinski

Slavko Osterc

Risal Miha Maleš

Rojen je bil leta 1882. v Petrogradu. Študiral je glasbo pri Rimskem-Korsakovu, kateremu se ima zahvaliti za svoje mojstrsko obvladanje kompozicijske in instrumentacijske tehnike. Stravinski je otvoril novi pokret, ki bi ga bilo brez Mussorgskega in Skrjabina težko zamisliti, vendar z vso radikalnostjo je nastopil še le on. Gre mu v glavnem za to, da bi izpodrinil čuvstveno liriko in sentimentalnost v glasbi ter jo nadomestil z ironijo in grotesko. Pri Stravinskem opazimo doslej tri razvojne dobe; v prvi je gojil glasbo z močno poudarjeno stranjo nacionalnih elementov, predvsem ritma; v drugi dobi skuša reducirati izvajalni aparat na minimum, piše jazzovo glasbo in ljubi velike baterije tolkal; v tretji, sedanjji, dobi piše hotoma klasicistično in arhaično. Udejstvoval se je v vseh panogah resne glasbe. Najznamenitejša dela Stravinskega so: baleti »Žar-ptica«, »Petruška«, »Posvečenje pomladi«, »Svatba«, »Musagetski Apolon«; opere »Slavec«, »Mavra«, opera-oratorij »Oedipus rex« (ki ga je vprizorila z uspehom ljubljanska opera); simfonijska pesnitev »Ognjostroj«, dve suiti, rekviem, šaljive pesmi za glas in tri klarinete, mačje uspavanke za glas in osem instrumentov, po Pergoleziju prikrojen balet »Pulcinella«, oktet za pihala, koncertino za kvartet, tri manjše skladbe za kvartet, klavirski koncert, klavirska sonata, klavirske etude in druge krajše skladbe za klavir, samospevi za razne glasove s spremljevanjem klavirja in še mnogo drugih pomembnih skladb. — Stravinski živi sedaj v Parizu ter ima močnejši vpliv na vse sodobne komponiste.

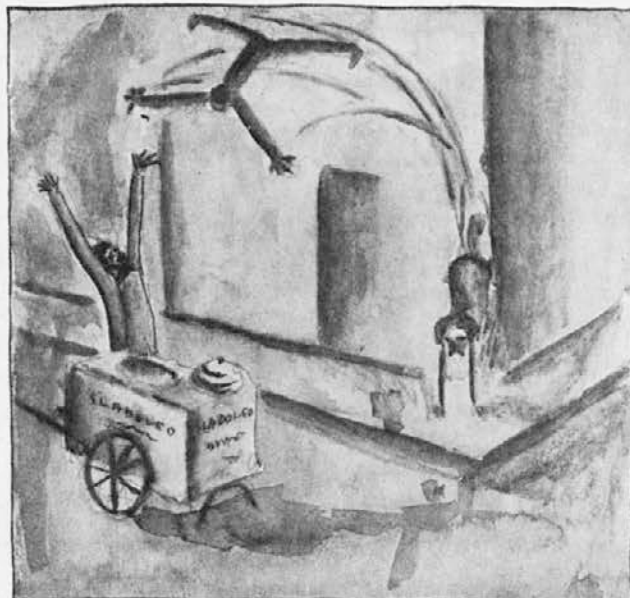

Vprizoritev Stravinskega opere-oratorija »Oedipus rex« v Ljubljani. Inscenacija I. Vavpotič, scenske slike: M. Polič, Foto »Ilustracija

1.

3.

2.

4.

Mimo vogalov ne brzi, da koga ne podereš! (I. nagrada)

Mimo vogalov ne brzi, da koga ne podereš! (II. nagrada)

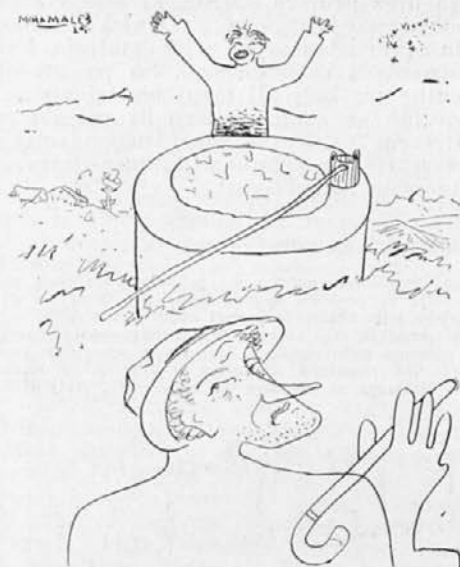
Mladim risarjem

Razdelitev nagrad.

Na naš razpis v prvi številki smo dobili zelo mnogo risb. Prvo nagrado je prejel avtor štirih risb o temi: »Mimo vogalov ne brzi, da koga ne podereš«; drugo nagrado avtor risbe o isti temi, ki jo tudi objavljamo. Ugajala je dalje tudi zgoraj objavljena risba o temi: »Po jedi pusti zobotrebec na mizi itd.«. Od ostalih so nekatere uporabljive in za te si pridržujemo pravico, da jih o priliki objavimo in običajno honoriramo. Nekatere risbe so kazale pa veliko pomanjkanje duhovitosti in pri konkurenci zato niso prišle v poštev. Avtorji priobčenih risb naj nam sporoče naslov odnosno naj se osebno javijo v uredništvu med uredniškimi urami. — Uredništvo »Ilustracije«, Ljubljana, Kopitarjeva 6/II.

Po jedi pusti zobotrebec na mizi in ne jemlji ga s seboj na promenado

Vaši barvasti čevlji bodo kakor novi,
ako jih barvate z Brauns,

Vilbra
barvo za usnje!

Tudi aktovke, kovčegi,
usnjati stoli itd. vse
izgleda kakor novo!

Dobiva se v vseh drogerijah ter
trgovinah z barvo in usnjem!

Tovarna barv
Viljem Brauns, Celje.

— Na pomoč, na poooooomoooooč! Nekdo je padel v
vodnjak!!!!

— Meni je to vseeno! Te vode ne pijem jaz!

*

Acelj zahteva v lekarni spalni prašek. Lekarnar mu
ga ne mara dati brez recepta. Acelj ves začuden vpraša:
»Od kdaj je treba recept za prašek proti mrčesu?« — »Če
se ne motim, ste zahtevali spalni prašek!« — »No? Ali
morete poleti spati brez praška proti mrčesu?«

Gospa služkinji: »Mici, tu v dnevniku je nekaj, kar bi
bilo dobro, da tudi vi veste. — Na Antilih je ciklon v de-
setih minutah pometel celo mesto s tal... Vi pa se s
pometanjem ene same sobe mudite celo uro!«

Acelj: »Pravijo, da poročeni moške dlje živijo nego
samci.«

Bacelj: »Smešno! Samó življenje se jim zdi daljše.«

Otoženec: »Pomislite, gospod sodnik: mlečen riž, pražen
riž, riž na juhi, dan za dnevoim riž, teden za tednom riž!
Saj bom že začel kitajski govoriti!«

V krakovskih vrtovih. »Kaj pa delaš na jablani?«

Paglavec: »Jabolko je odpadlo, zdaj bi ga pa rad
razaj obesil.«

Gost: »Pri vas bi pa lahko tako dolgo sedel, da bi od
lakote umrl.«

Natakar: »Teško. Pri nas ob enajstih že zapiramo.«

Bolniki čitajte!

Izšla je pravkar razjasnitev! V njej se pojasnjujejo dolgo-
letne izkušnje o vzrokih, postanku in zdravljenju živčnih
bolezni. To zdravstveno blagovest pošljemo vsakomur,
ki jo zahteva od spodaj naznačenega naslova.
Tisočero zahval nenadkriljivo dokazuje edini uspeh ne-
umornega in vestnega preiskovanja v dobrobit boleha-
jega človeštva. Kdor je

v velikem številu živčno bolnih,

kogar mučijo raztresenost, tesnoba, oslabiljenje spomina,
razdražljiv glavobol, pomanjkljivo spanje, želodčne ne-
rednosti, preobčutljivost, bolečine v členkih, splošna ali
delna telesna slabost ali drugi neštivilni pojavi,

najgotovo zahteva mojo utešilno knjižico!

Kdor jo pazno prečita, se sebi v tolažbo prepriča, da
poznamo enostavno pot do zdravja in veselja do življenja.
Ne odlašajte, temveč pišite še danes!

ERNST PASTERNAK, BERLIN, SO.
Michaelkirchplatz Nr. 13. Abl. 409

ZDRAVILIŠČE ROGASKA SLATINA

Najlepše in najbolj moderno urejeno zdra-
vilišče kraljevine S. H. Š.

Svetovnoznanilni zdravilni vrelici:

TEMPEL - STYRIA - DONAT

Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih
bolezni, bolezni srca, ledvic in jeter

Sezona: od 1. maja do 30. septembra
Maj, junij in september najboljši
čas za uspešno in ceno zdravljenje

Koncertira vojaška godba. Največja udobnost. Na že-
leznicah znatni popusti. Ugodne zveze. **Razpošiljanje**
mineralne vode. Zahtevajte prospekt!

Ravnateljstvo zdravilišča Rogaska Slatina

Grafološki kotiček

Priobčuje Stanko Šproc

Poudarjena in nepoudarjena pisava.

Vsaka pisava je bolj ali manj poudarjena, to se pravi, osnovne poteze so pri eni debelejšje, pisane z močnejšim pritiskom peresa, pri drugi tanjše in brez pritiska. Običajno so poteze navzgor tanjše od osnovnih potez, ki teko navzdol, in sicer vsled tega, ker roko pri potezah navzgor popolnoma sprostim, pri potezah navzdol jo pa energično pritegnemo nazaj k telesu. Za ločitev pisav v poudarjene in nepoudarjene je merodajno edinole debelinsko razmerje obeh vrst potez.

kadij poganj!
tam je biva

Poudarjena pisava

analiza
brez duše

Nepoudarjena pisava

Močan, enakomeren poudarek je vedno znak stalne, jake energije in obenem dokaz, da čuti pisec veliko ugodje pri manifestaciji svojih notranjih sil; saj se človek na primer tudi ne bavi s športom samo radi krepite mišičevja, temveč predvsem radi velikega užitka pri premagovanju raznih ovir in težav. Poudarek v pisavi je tako rekoč odsev živih energij, ki se jih dotičnik pri udejstvovanju popolnoma jasno zaveda. Veliko lažje in komodnejše je pisati brez poudarka; ameriški pedagog propagirajo iz tega razloga pisavo brez pritiska in jo uvajajo v novejšem času na vseh šolah. Akoravno pa je ta način pisanja zelo pripraven, naletimo vendarle na nebroj ljudi, ki se hoté dosledno poslužujejo napornejšega načina; zanje je pač življenje brez ovir in težav pusto in prazno.

Stalen poudarek je torej izraz jake volje in urejenosti in doslednosti v delovanju. Čisto drugače si pa tolmačimo redni poudarek samo na gotovih mestih pisave. Iz poudarka na začetku vrste, stavka ali besede se zrcalijo namere in skrite želje piščeve; omenjena začetna mesta padejo namreč človeku najprej v oči, raditega je iz njih razvidno, kakšen vtis bi dotičnik rad naredil na zunanji svet o sebi. Sporadično (neredno) poudarjena mesta so izraz pretežno čustveno pobarvanih duševnih energij; pisave z nenadnim, silovitim poudarkom, ki nastopa precej neredno, očitujejo naglo vzplamtelo energijo. Če pa stoji tako poudarjena pisava tudi še na nizki nivojni stopnji, kar spoznamo iz grdih, neestetskih oblik posameznih črk, potem lahko smelo trdimo, da je dotičnik velik bahač, podomače »hohštapler«, ki je zmožen ob takih nenadnih izbruhih svojih strasti tudi kaznjivih dejanj.

Z grafološkega vidika zelo zanimiv je nadalje poudarek na zadnji osnovni potezi na koncu besed in stavkov. Tako piše n. pr. angleški pesnik Bernard Shaw in je pisal tudi Napoleon; tak stalni končni poudarek je izraz avtoritativnega samopoveličevanja in slični gesti govornikov, ki zbere na kraju svojega govora vsa izvajanja v eno končno formulo, ki izzveni v besedah: »Tako je! Pika! Govoril sem!«

Močnejši poudarek, ki nastopa vedno le na začetku besed in posameznih vrst in se nahaja z ostalo pisavo v izrazitem kontrastu, ni nikoli organično raščen; razkriva človeka, ki bi rad kljub duševni praznoti naredil na ljudi globok, imponirajoč vtis. Absolutno reden poudarek je praktično popolnoma izključen, ker človek ni stroj ampak živ organizem. Čim redneje si pa slede poudarjena mesta v pisavah visokega nivoja, tem energičnejša je dotična oseba, s tem večjo doslednostjo zasleduje svoje cilje in tem bolj čuti potrebo po samokontroli in duševni disciplini. Velika rednost v poudarku pri pisavah nizkega nivoja pa priča o duševni nesamostojnosti in nezrelosti dotične osebe. Velika nerednost v poudarku pa je očiten znak nestalnega temperamenta, ki se hitro vname, a tudi hitro ugasne.

Končno še par besed o pisavah pisanih sploh brez poudarka. Značilno je zanje, da so vse poteze

brez izjeme tenke in brez pritiska. Osebe, ki pišejo brez poudarka, niso posebno navdušene za življenjsko borbo, večjih telesnih in duševnih naporov se rajši ogibljejo, ker jim primanjkuje odpornosti in odločnosti. So pa precej senzibilne in rahločutne ter bolj ali manj podvržene zunanjim vplivom. Spretno se znajo prilagoditi poljubnim razmeram. V negativnem oziru pa znači nepoudarjena pisava pri močno razrahljanem celotnem duktusu duševno labilnost, nestanovitnost in malodušnost.

Odgovori na vprašanja

»Jelka«. Tenkočutna, senzibilna natura, ki je zelo podvržena zunanjim vplivom. Njena volja ni posebno močna, manjka ji zadostne odpornosti in prave življenjske sile. Oseba je precej občutljiva, zameri kaj hitro, in postane v takih trenutkih tudi precej ostra in nervozno ranljiva. Oseba sama s seboj ni posebno zadovoljna, v njej vlada nesoglasje med hotenjem in delovanjem, kar povzroča smentertja nestrpnost in samovoljnost. Njeno nagonsko življenje ni posebno močno razvito, življenjska

nikdoj par jokovic in
suhel rivanke in ikuzji,

sila baš ne kipi iz te osebe, kar se odraža v pomanjkanju duševne sočnosti in večje fantazije. Nasprotno je pa oseba precej obdarjena z zmožnostjo teoretičnega mišljenja, ki se odigrava v točnem preciziranju pojmov; je jako bistrovidna in kritična natura. V nastopu in občevanju je naravna, vendar pa ji manjka prave neposrednosti, ker je precej rezervirana in samosvoja. Razum prevladuje nad čustvenim življenjem, zaradi tega se oseba nikoli ne vdaja iluzijam, ampak je vse njeno delovanje bazirano na točnem opazovanju in premišljevanju. Akoravno torej oseba ni v sebi ustaljena — zaradi omenjenih disonanc — vendar se mora priznati, da je kljub temu dovolj odporna in dosledna za življenjski boj.

»Mara«. Živahen temperament, poln »elana« in duševne razgibanosti, oseba je zelo marljiva in delavna, nagla, ljubi spremembo in ima razvit kombinacijski dar. Njen nastop in vedenje je zelo naravno in priprosto, brez pozerstva in iskanih efektov. Nagonsko življenje je dokaj močno razvito, in se izživlja v precej harmoničnih formah. Oseba je zelo energična; svoje cilje zasleduje z vztrajnostjo in žilavostjo. Trdnega in odpornega značaja. Oseba je sicer precej strpljiva in dobrodušna na-

prast vseh riskih
tudi voljo in

tura, vendar pa nikoli sentimentalno popustljiva. Igraje skoncentrira svoje misli na poljuben predmet ali problem; njeno mišljenje je precej logično razvito, dosledno in sistematično urejeno. Pretežno »špekulativna« natura. Napram okolici je precej dostopna, rada se giblje v družbi, rada debatira, vendar se pa pri tem ne izgublja v praznih frazah. Rada kritizira in svoje mnenje poudarja ob vsaki priliki. Akoravno ni njena fantazija posebno razvita, in akoravno se njene misli ne sučejo v baš kako visokih sferah, vendar najde v »realnem« svetu dovolj interesantnih stvari, ki vzbude njeno pozornost in ji nudijo notranje ugodje.

»Maj v Celju«. Zelo stvarno misleča natura; ima veliko smisla za »realno« plat življenja, praktične in tehnične zmožnosti prevladujejo. Oseba bo dosegla na takih področjih sigurne uspehe, ker ima poleg tega tudi dobro razvit dar za opazovanje, čut za točnost, preglednost in rednost. Njena duševnost je zelo uravnovešena, nikjer ni opaziti kakih nesoglasij med hotenjem in dejanskim delovanjem. Redko se oseba moti v svojih računih in zasnovah, ker je zelo kritičnega, preudarnega duha in se ne

Prav mi se nisem,
že od Tebe - posebno

da prepričati z laži-argumenti. Ljubi predvsem jasnost in določnost v izrazu, sovraži pa vsako pretiravanje in domišljavost. V vedenju in nastopu je naravna, brez iskanih efektov, na reprezentanco in zunanost ne polaga važnosti, gre ji vedno le za jedro in notranjo vrednost vsakega problema in stvari, ki se je loti. Pri njenih dobro razvitih duševnih zmožnostih bi oseba lahko veliko dosegla, ko bi ne bila tako komodna in ko bi se ne vdajala preveč raznim užitek. V bistvu dobrohotna in rahločutna natura globoke duševnosti.

Pripomba uredništva: Kdor želi grafološko skico značaja kake osebe, naj vpslje približno 10 s črnolom pisanih vrstic njene pisave (navesti treba tudi spol in starost) na uredništvo naše revije pod naslovom »Grafološki kotiček«. Obenem naj priloži pismu 20 Din za delo in stroške. Pisma se rešujejo strogo diskretno in zelo vestno. Analize vpsanih pisav se približno v tem kotičku le na izrecno željo. Naš grafolog izdeluje tudi detaljne analize pisav in je bralcem te revije na razpolago za vse tozadevne informacije in vprašanja.

Modno poročilo

Zdenka Rodič

V vsej raznoterosti oblik zmaga dražestna prilagoča se princes-obleka. Vedno tesneje se prilaga prsom in boku, vedno vitkeje in ravneje pada po stasu nizdol ter se prav globoko širi v zvonove in gube. Njene preprostosti ne smejo motiti detajli; geslo je: linije in blagovi, blagovi in linije. Umetniško nadahnjena tekstilna industrija je za letošnje poletje ustvarila prava čuda v barvah — simfonije v zelenem, modrem, rdečem in rumenem — in Foujita, slikar daljnega vzhoda, je pričaral, prešinjen od francoske kulture in francoskega okusa, na pajčolanaste tkanine čudovito nežne risbe, katerih poezija je izražena v njihovih naslovih: »Črešnjev cvet«, »Jutranja zarja«, »Tisoč pesmic« itd.

Tiski blaga so letos še bolj priljubljeni, nego lani. Potiskani so tafti, krepi, sateni, moiré, čipke, tili, šantungi, platno, in sicer z risbami vseh mogočih vrst in barv: z jagodami, sadjem, cvetjem, lampijoni, golobčki, pikami, geometričnimi figurami, pestrimi poljskimi cveticami, z nemirno, a apartno učinkujočimi progami. Le krepi in musselini, ki so določeni za elegantne popoldanske toalete, so prevlečeni s prav velikimi cveticami in perorisbami. Taki tenčičasti blagovi so prav posebno prikladni za plesne in silovne obleke. Korsaza je brez rokavov in gladka in prikladen fichu gre čez ramena. V volanih izdelano krilo je zadaj in ob straneh podaljšano. Zelo moderna je princes-obleka iz črnega, z velikimi cveticami okrašenega muselin-šifona; tunika je drapirana v kaskadah, globoki hrbtni dekolté — spredaj je izreza vedno precej visoko — zakrivajo napol prepaske (ešarpe), ki so na sredi zvezane in katerih konci valovijo skoro do roba.

Zelo elegantna poletna moda so z žorgetom kombinirane čipkaste obleke v svetlem marronu in pastelizirani sivini ter črnobeke kombinacije v žoržetu, satenu in čipkah.

Zelo priljubljene so obleke in jope iz enakega vzorkovanega blaga.

Dražestne, brezrokavne oblekice za morská letovišča in za tenis se izdelujejo iz belega šantunga, svilenega

Zelo eleganten komplet, obleka v rdeččrnem crep de Chinn Imprimé z žoržetnim telovnikom, garnirano s pravo čipko

Okusen plašč (trotteur-plašč) iz voln. blaga s svilo. Zadaj visok pokončen ovratnik, zelo apartni žepi. Cvetlice iz usnja

Mladostna mornarskomodra obleka iz volnenega blaga. Krilo, spredaj in zadaj odprto, ima stranske pliseje. Pas iz modrobelih usnjenih trakov

Dražestna, mladostna športna obleka: krilo iz modrega volnenega trikoja z ustavljenimi pliseji, jumper iz beže volnenega trikoja z modrordečimi vdelanimi ornamentmi, jopica iz rdečega volnenega trikoja z modrimi, apartnimi reverji, žepi s cveticami (Blendengarnitur) in modro podlogo

rdečega volnenega trikoja z modrimi, apartnimi reverji, žepi s cveticami (Blendengarnitur) in modro podlogo

platna, crépe de Chine ali alpake, garnirane z rdečimi, zelenimi, modrimi, rumenimi ali vijoličastimi cveticami (Stoffblenden). Kot neobhoden complément je voljna, kratka, vedno odpeta jopica iz trikó-čipek ali damskega sukna.

Zelo priljubljene so lingerije in naramni robci z dražestnimi detajli. Ovratniki, fišiji, žaboji, plastroni, manšete iz progastega finega platna ali pikéja, iz žoržeta, muselina, tila, iz pravih in imitiranih beneških, lionskih i. dr. čipk, v finih tonih — vse to je zelo moderno. Koničasto, okroglo ali jezičkasto izrezane robove poživljajo barvasti obšivki in nežni valencijski ali tilovi nabori.

Fišiji so priljubljeni bolj kot kdaj prej. Nežne imprimédessime lanskega leta nadomeščajo letos krasnobarvne, široke, nepravilne proge, inkrustirani medajloni, barvaste bordure in pestro vezeni cvetovi. Stvar okusa je, kako si kdo veže mehke robce v lahkotne petlje, bodisi spredaj, bodisi na rami, bodisi na tilniku — čim brezbržneje, tem lepše. Poslednji šik je, da harmonira klobuk s fišijem ali fiši z ročno torbico.

Dva Juda sta naročila večerjo. Samo še dve ribi sta ostali in ti dve ribi sta naročila. Ena riba je bila majhna, druga velika. »Kar vzemi,« pravi prvi drugemu in ta si vzame večjo ribo. — »Sram te bodi,« pravi prvi Jud. — »Katero bi bil pa ti vzela, če bi bil prvi jemal,« ga vpraša drugi Jud. — »Málo, seveda!« mu odvrne prvi. — »No, potem je v redu, saj jo imaš,« se mu zasmee drugi.

Pepček bi rad v teh lepih majskih dneh šel malo na zrak, toda ob 4 ima svojo klavirsko uro v »Maticí«. Brž se odloči in telefonira svojemu profesorju v »Maticó«, naj oprostí, da »njegovega« sina ne bo danes, ker da je bolan. »Kdo telefonira?« je vprašal profesor. »Moj oče,« je odgovoril Pepček nepremišljeno.

»Gospodična, ljubim vas vroče!«
»Skočíte v vodo, če bo zacvrčala, vam verjamem, sicer ne!«

Ita Rina (Ljubljanka) in Olaf Fjord (Mariborčan) v „Erotikonu“

Erotikon

Svetovna premiera v Beogradu, takoj zatem slovenska premiera v kinu „Ljubljanski dvor“ v Ljubljani
 Rol Amuda

Film z Ito Rino, Slovenko torej, več: Ljubljanka. Še mlado in ljubko Ljubljanko. Pa ne morda kot že svoj čas enkrat: V glavnih vlogah xyz in ... Ita Rina. Ite Rine pa skoro niti videti ni bilo. Ne, tako zdaj ni bilo. Zdaj se je reklo: V glavni vlogi Ita Rina in ko je film prišel in si ga je Ljubljana ogledala, je videla Ito res v glavni vlogi. Fakat: v glavni vlogi.

Češka produkcija ta Erotikon. In povprečnemu ljubljanskemu kinoobiskovalcu sami neznani obrazi in imena, obrazi brez imena. En sam obraz znan in ta je Ite Rine. Režiser Ernst Machaty ji je tudi v dejanju dal isto ime in nobena klasa to dejanje! Dolgočasna storija zapeljane dekleta: otrok ji umre, seveda, oče pa jo je zapustil in šel po svetu bogvekam. Dekle za njim. Kdor jo sreča, je pohotnež, če ni pohotnež, je pa pač nasprotje: plemeniti vitez, gospod, ki jo reši iz rok nasilnika. Nesmrtni vitez. Postane mu žena. Kar se pojavi pred njo spet njena prva ljubezen, oče mrtvega otroka in dekle zakopni po tem lepem fantu. Pa ta je hodil tudi drugam v zelnik in je tam pustil glavo in življenje. Umirjena se vrne Ita k vitezu, ki ga je bila skušala zapustiti. To je storija. Dabome dolgočasna, 7 dejanj dolga, na trdem sedežu muka. Ernst Machaty jo je razvlekel kot črevo, prav neestetično in popolnoma nič filmsko. O režiji ne ume še posebno dosti. In z igralcem ne ve kaj začeti. Ne ve še, čemu so mu. Dal jim je igrati »Zeitlupe«: zato jeza ni bila jeza, nego konservirano stanje razsrjenosti, presenečenje je bilo topo strmenje, objemi kot da jih igrajo z vrvmi zvezani ljudje in ljubezen — no, ta ljubezen je bila še celo konservirana in takoj dejana v ledenico. Škoda igralskega napora. Taka režija je za začetnika nevarnost. Ita Rina je začetnik.

Pa ji za Erotikon lahko mirno čestitamo. Lep in zmagovit začetek je to. Porazi te njen pojav na platnu, njene melanholično sentimentalne oči, njeni lasje in njena pristna, naravna igra. Saj vemo in Ita Rina sama tudi ve, da ni še vse, kot naj bi bilo in kot še bo, za gotovo bo. Ampak njena naravna igra je nekaj, česar pri filmu ne vidiš ravno zlepa, da bi imelo uspeh. Ita Rini za vse, kar nam je dala v Erotikonu, čestitajmo in sebi tudi. Ona je igrala več nego samo glavno vlogo, dasi je za Ljubljano že skoro samo to dovolj. Prepričan sem, da ji bomo spet čestitali, ko jo bomo vnovič videli in da ji tedaj ne bo več treba glumiti sekunde za minuto.

Asfalt

Premiera v „Eltnem kinu Matica“ v Ljubljani
 Rol Amuda

Joe May je s filmom Asfalt, ki smo ga pretekli dni gledali v Ljubljani, pokazal, da je pri filmu naslov postranska stvar in da se da dober film narediti tudi iz stare fabule, če z materijalom upravlja duh. Staro storijo o konfliktu med dolžnostjo in čuvstvom je May z izredno diskretnostjo razčlenil v nekaj izdelanih in filmsko drama-

tičnih point in se je docela ognil pri nemški produkciji zelo pogostemu moraliziranju tipov na eni in kriminaliziranju na drugi strani. S tem je zamislil film kot igralski film (Spiel-film) in odkar je vsa Ufina elita onstran velike luže, še nismo videli tako dobrega igranja kot topot. Bil je v pravem pomenu besede komoren film. Celi figuri sta postavila G. Froehlich kot stražnik Holk (gotovo do- slej njegova naj- boljša vloga) in mlada, krvosočna Betty Amann, ki je z Elzo podala naravnost prvo- vistno odersko figuro pri Ufinih igralkah ne ravno pogostih umetniških potenc. Stari Stein- rüch je s partnerico dajal obema dostojno folijo.

Razen tega smo v filmu videli prvo dostojno in kulturno sceno pretepa z izredno dramatikom, katera odbli- kuje tudi prizor sinovega prihoda v domačem hodniku, kjer napetost tako rekoč razbija tesni prostor, kamor je režiser figure stlačil; videli smo odlično sceno s klobukom (Elza — Albert Holk) in še več enako izvrstnih (končna v hodniku zapora med Albertom in Elzo) ter tudi lepo fotografsko delo.

Bil je to po dolgem času film sortirane kvalitete.

Betty Amann

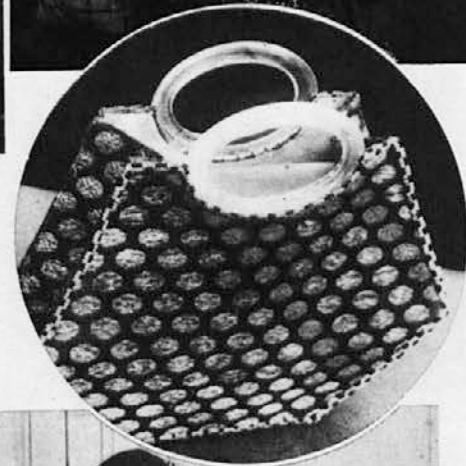

Andre Derain: Slovenska plesalka Rut Vavpotič (oije)

*Daleč, daleč je do njih, ki migotajo mimo nas na platnu. Tu so blizu — a neme z vsemi svojimi veselimi obrazi
Filmske igralkе: Liane Haid, Agnes Esterhazy, Hilda Bird (v krogu), Lily Damita, Margareta Livingston*

Nova moda pyjam

Od leve na desno : pariški model pyjame, ki se nosi pri kopanju na obali; berlinski model (trodelni pyjama iz crepe de Chine, črn in bel, vzorci vrisani z roko); dunajski model (svetlozelen pyjama iz sirove sülle, plešalka Vilma Degischer)

V krogu: zadnja pariška moda so ročne torbice, čijih držaji so iz kristala

Bela večerna obleka iz šifona, biserno vezenje, čevlji iz belega atlasa

Elegantna popoldanska črno-bela obleka. Jabot iz belega šifona, monogram črn

Gladki lasje, pripravljeni za trajno kodranje
Desno: Navijanje las

Lasje poviti in pripravljeni za aparat

Pod aparatom

Trajno nakodrani lasje, nerazčesani
Trajno kodranje

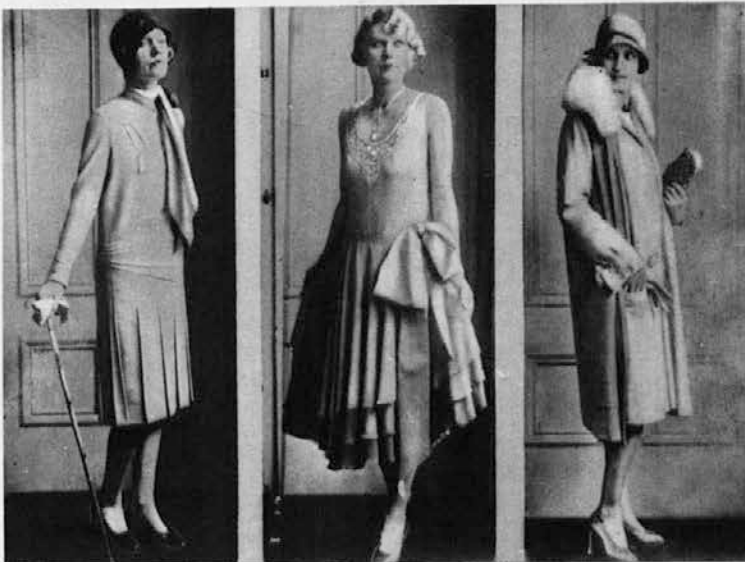
Iz česalnega salona M. Podkrajšek, Ljubljana, Sv. Petra cesta 12

Foto „Ilustracija“

Trajno kodranje se je povsod priljubilo in udomačilo. S tem ima dama vedno urejene lase in ima brez nadaljnjih pripomočkov lepo frizuro. Kodri se hvaležno izkažejo pri turistiki in pri kopanju. Čeprav se lasje prepote in zmočijo, obdrže svojo obliko. Vodna ondulacija je dosegljiva le s trajno ali vsaj malo naravno kodranimi lasmi

Gotova frizura

Pariški modeli za damo v poletju 1929

Nova obleka z neenakim krilom

Kopalna obleka iz rdeče in zelene svile s slamnikom in ročno torbico iz stame (Pariški model)

Grofica Balogh-Drašković „Foto ilustracija“

Kapetan Dudiškin

Foto P. O.

Podporočnik Marič

Foto P. O.

Gledalci na nedovršenih galerijah Stadiona

Foto „Ilustracija“

Konjske dirke v Ljubljani

»Kolo jahačev in vozačev Prestolonaslednik Peter« je priredilo 5. maja na Stadionu ob Dunajski cesti velike konjske dirke v zvezi z nagradnimi skakanji. Prinašamo slike nagrajenih zmagovalcev.

Levo:

Pogled na južni del Stadiona

Foto „Ilustracija“

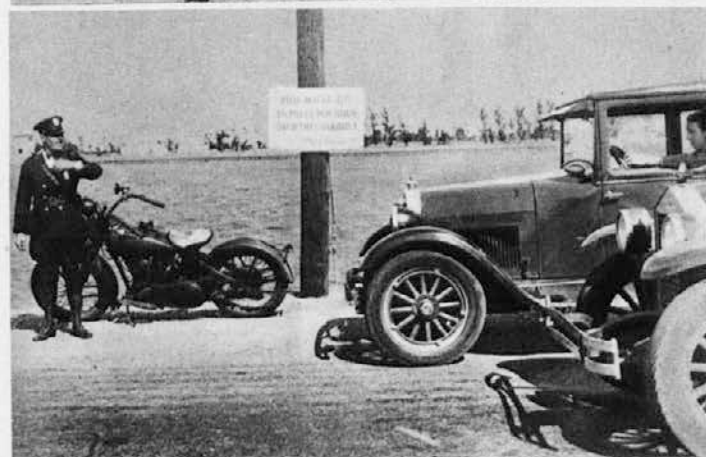
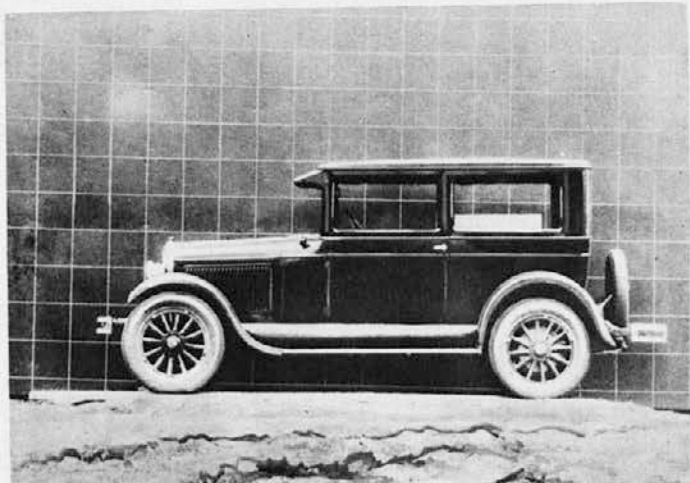
Šofer

Zbog razvoja avtomobilizma tudi v naših krajih je bilo uujno potrebno poznavanje avtomobila. — Jugoslovanska knjigarna je pred kratkim izdala knjigo inž. Jos. Štolfe »Šofer«, ki je izredno praktičen učbenik za vse, ki hočejo avtomobil natanko poznati. Za vse udeležence šoferskih šol je knjiga naravnost nenadomestljiva. Obsega 200 strani s preko 300 slikami in slovarčkom strokovnih izrazov in stane elegantno vezana 140 Din v vseh knjigarnah.

Spodaj prinašamo sliko inž. Jos. Štolfe

Iz dežele avtomobilizma — Amerike. Pogled na razporedbo avtomobilov delavcev in nameščencev tovarn v Ameriki, ko so prišli na delo

V sredini: Karirano ozadje, s čimer izmerijo pri fotografiranju vsak nov avtomobil
Spodaj: Izjemoma na lem mostu v Floridi ste prisiljeni, da vozite s hitrostjo 50 km!

Iz zgodovine avtomobila. Pri pogrebu znanega tvorničarja Karla Benza so vozili prvi avto, ki ga je izdelal pokojni Benz

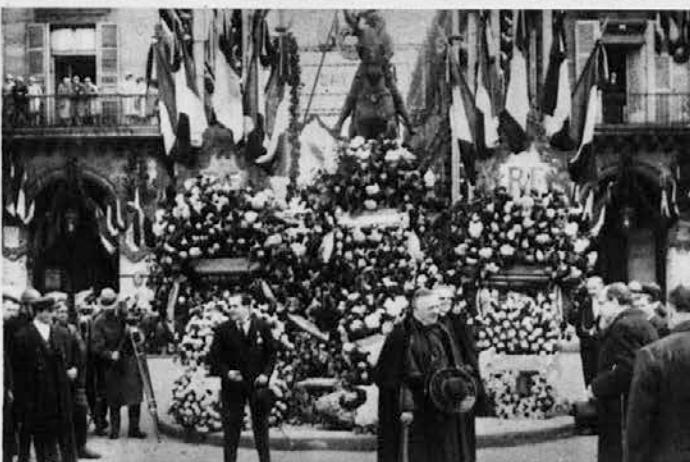

500 letnica svetnice Jeanne d'Arc

V počastitev spomina
velike narodne junakinje
so se vršile v Parizu in
po vsej Franciji velike
narodne slovesnosti

Kipar Maxim Roal je postavil veličasten spomenik Jeanni d'Arc na mestu, kjer je bila pred 500 leti sežgana. Gospodična de Sully govori ob odkritju spomenika

Zgoraj: Papežev delegat Lepicier blagoslavlja množico
Spodaj: Kardinal Dubois pred spomenikom svetnice

Pod predsedstvom gospe generalove Weygandove in v prisotnosti predsednika franc. republike se je vršilo v Grand-Palaisu v Parizu zgodovinsko slavlje rehabilitacije Jeanne d'Arc (1456). Naša slika kaže gđeno Molitor, ki je predstavljala svetnico Jeanno d'Arc v zgodovinski opravi

Zgoraj levo:

Prve šmarnice v maju, ki so znak sreče za celo leto

desno:

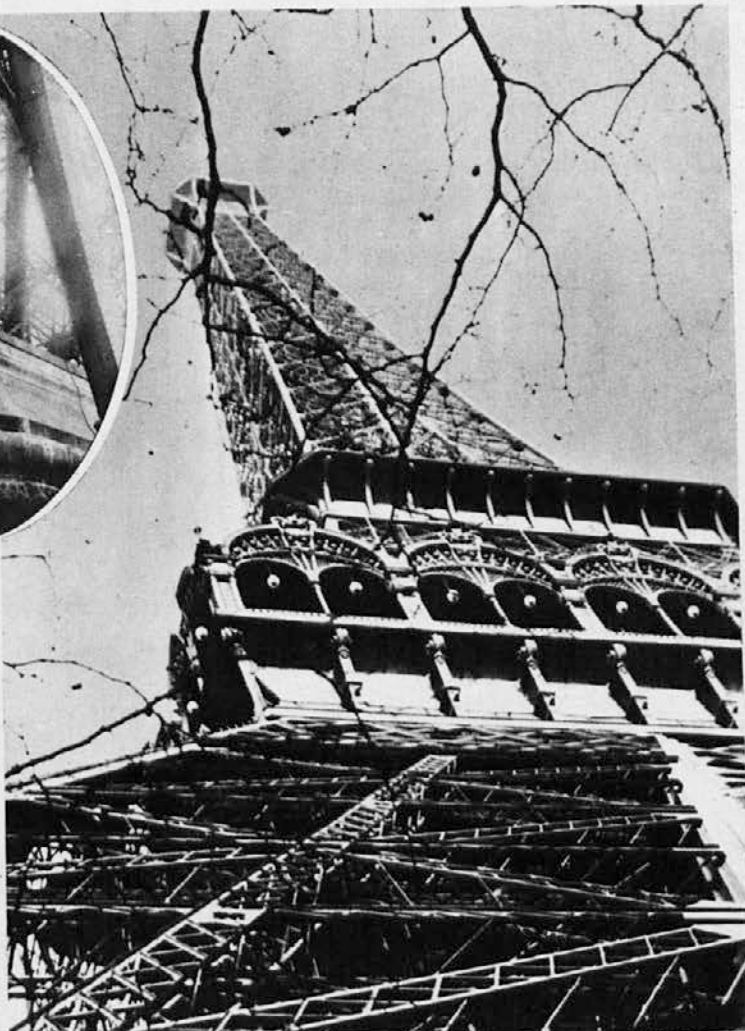
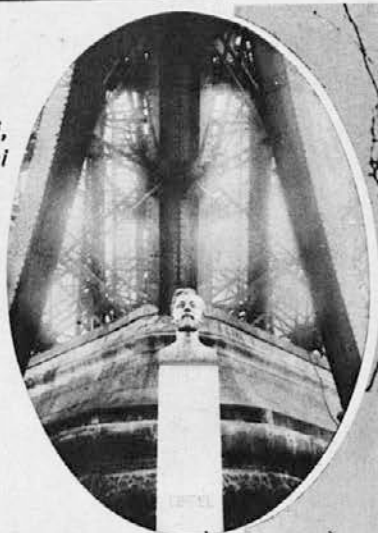
Kipar Peruggi izdeluje kip komaj pol leta starega deteta, ki je bilo v Zedinjenih državah Severne Amerike izbrano, da je najlepše in najpopolnejše

Spodaj levo:

Tako izgleda v Londonu na cesti, kadar se prekucne težak osebni autobus

desno:

Znameniti Eifflov stolp v Parizu slavi letos 40 letnico svojega obstoja. Na naših dveh slikah vidimo zelo redko fotografijo te stabe in pa kip Gustava Eiffla na vznožju velike stabe

Zgoraj:

Z jubilejne Jakopičeve razstave, ki jo je priredilo Umetnostno-zgodovinsko društvo

Foto „Ilustracija“

V sredini: Interjer jubilejne izložbe dalma-
linskega slikarja S. V. Vidovića v Splitu

Foto „Slavija“

Zborovanje jugoslovan-
skih Pen-klubov v Ljub-
ljani. Sredi maja se je vršilo
zborovanje zastopnikov
vseh treh Pen-klubov v
državi. Istočasno so srbski
literati priredili recitacijski
večer v dramskem gleda-
lišču

Na sliki v prvi vrsti od
leve na desno: Fr. Stele,
Stanko Leben, Ferdo Kozak,
Milan Košanin, B. Livadić,
Velmar Janković, Todor Ma-
nojlović, Desanka Maksi-
mović, Oton Zupančič, Igo
Gruden, Fr. Finžgar, Veljko
Petrović

V drugi vrsti: Bož. Bor-
ko, Juš Kozak, Miran Jarc,
I. Bogdanović, Alojz Grad-
nik, M. Domjanić, Pavel
Karlin, France Koblar, Fran
Albrecht

Foto „Ilustracija“

Novi simbol
klasične dovršenosti.

ADLER STANDARD 4
ADLER STANDARD 6
ADLER STANDARD 8

GLAVNO ZASTOPSTVO: JNG. C.R. LUCKMANN, LIUBLJANA, AHACLJEVA CESTA 10.

ČEVLJI NAJELEGANTNEJŠI

Izhaja vsakega 20. v mesecu. Naročnina letno 100 Din (za inozemstvo 120 Din), polletno 55 Din (za inozemstvo 65 Din). Stevilka 10 Din. Izdaja konzorcij
Ilustracije (K. Čeč & cons.). Urednik Nartu Vellkonja. Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6/II. Grafično delo Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani (K. Čeč).